

D

[laatste update D: 05-03-2018] ¹

D** zie T(h)**

Daemstede zie Dam

Daeres zie Dares

Daermides zie Dardanides

Daerquicus zie Tarquicus

Dagayant a) or. de reus Orgueilleux (lett. ‘de hoogmoedige’) – de Middelnederlandse vorm Dagayant moet waarschijnlijk begrepen worden als ‘de gayant’, dat is ‘(van) de reus’; b) broer van Agrapart; e) **Dagayant** – Saraceense reus – heer van kasteel Dunalster – leenheer van emir Gaudijs van Babilonien en van koning Affriant van Affriken; f) broer van koning Agapaert – echtgenoot van een nicht van Hughe van Bourdeus; g) lelijk en gebocheld – wreed tiran – verslagen door Hughe van Bourdeus, dankzij het wonderpantser en met hulp van zijn nicht <Agayant, Agayants, Dagayants, Dagoyant, Daygant> *Hughe Prz*: p. 29-37, 42, 45, 48-51.

Dagenet a) [West PR: *Daguenet le Fol*] – toegenamd: ‘li Coart’; e) **Dagenet** – ridder, in dienst van koning Artur; g) is halfgek – vermaakt de koningen en ridders tijdens een hofdag te Logres <Dagenoet> *Merlijn*: r. 28642, 28657, 28677; e) **Daniunet** – ridder, in dienst van koning Artur; g) neemt de verdwaasde Lantsloot gevangen en brengt hem naar het hof van koning Artur en naar Genievre; *Lantsloot*: r. 754, 760, 763, 769.

Daghe zie [Tage, die]

Dagoyant zie Dagayant

Dagon a) Dagon ² [*Rechters* 16, 23] ³; e) **Dagon** – god van de Philisteen; *Alexander*: boek IV, r. 743.

Daygant zie Dagayant

Dal der Droefhey h) alias de Hel ⁴; i) **Dal der Droefhey** – waarheen Machamet na zijn dood door duivels gebracht en welkom geheten wordt als een getrouw dienaar; *9 Quaetsten*: fol. F2r.

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dagon>

3. http://vulgate.org/ot/judges_16.htm

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hell>

[Dal der Sassen] h) or. Vallis-Saxonensium ¹ – Valenciennes ² in Frans-Vlaanderen, Frankrijk – zie ook **Valencijn**; i) **Dale der Sassen** – waar de bewoners van Fanumartis een burcht mogen bouwen, nadat zij zich aan Cesar hebben overgegeven; *Caesar Prz*: fol. 58v.

Dal van Bruyant zie Valeye van Bruyant

Dal van Josaphat h) [Moisan I, 2: JOSAFAS, (val de) 2] – de Vallei van Josafat ³ – dal buiten Jeruzalem gelegen tussen de Tempelberg en de Olijfberg ⁴ – waar God op een kluit aarde blies en sprak “Adam, staet op!” en zo een volwassen mens schiep die eruit zag alsof hij 33 jaar oud was [*Historiebijbel: Genesis*, cap. 1] – waar het Laatste Oordeel zal plaatsvinden [*Joël* 3, 2] ⁵ – waar de evangelist Johannes een (tweede) huisje had dat hij na de kruisdood van Jezus (van Nazareth) ter beschikking stelde aan Maria [*Zevende bliscap*]; i) **Josepat** – “Te josepat in dat soete dal / Daer god sijn oerdeel besitten sal”; *Gloriant*: r. 33; i) **Dal van Josaphat** – waar op advies van Jaffet de Jaffa en Joseph van Aromathien een bassin gemaakt van dierenhuiden wordt aangelegd om het leger van Vespasiaen van water te voorzien; *Wrake Vb*: fol. C3r.

Dal van Salesbire zie Plein van Salesbiere, dat

Dalomatie zie Dalmatia

Dale 1 i) **Dale** – land van herkomst van ‘de Vlaming’ Baldewyn <van dem Dale> *Karl Meinet*: r. A251, 65.

Dale 2 h) [West PR: Vaus, des 2]; i) **Dale** – toenaam van **Eggelij van den Dale** <van den Dale> *Merlijn*: r. 12517, 13833.

[Dale, Groene] zie [Groene Dale, die]

Dalematie zie Dalmatia

Dalenson zie Dallenson

Dalfadiane a) vermoedelijk een samenstelling van ‘alf’ en ‘Diana’; e) **Dalfadiane** – jonkvrouw annex godin, mogelijk afkomstig uit Dalfubie; g) vertelde Valentijn wie zijn ouders waren <Dalfadianen> *Valentijn*: fragm. Vr, r. 190, 208, 238, 245, 261, [290], [313], 325, 365, 394.

Dalfubie h) vermoedelijk een samenstelling van ‘alf’ en een landennaam, bijvoorbeeld Nubië [?]; i) **Dalfubie** – “Van Dalfubie die godinne”; *Valentijn*: fragm. II, r. 41.

Dalida a) Dalila / Delila ⁶ [*Rechters* 16, 4] ⁷; b) Filistijnse geliefde van Samson / Simson; d) in wier schoot Samson sliep toen zijn haar (door Dalila [?]) afgeschoren

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Valenciennes>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Valenciennes.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Valley_of_Josaphat

4. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0004>

5. http://vulgate.org/ot/joel_3.htm

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Delilah>

7. http://vulgate.org/ot/judges_16.htm

werd – volgens de *Bijbel* door een barbier; e) **Dalida**; f) echtgenote van Samsoen; g) ontnam Samsoen listig zijn legendarische kracht door zijn handen te binden en zijn haar af te scheren [proteron husteron], zodat de Philisteen hem konden overmeesteren <Dalidam> *Alexander*: boek IV, r. 703, 715, 727; e) **Dalida**; g) exemplarisch wispelturige vrouw; *Minnen loep*: boek I, r. 2496; e) **Dalida** (Ofra. Dallida); f) [echtgenote van Samsoen]; g) schoor Samsoen zijn haar af zodat de Philistiene hem konden doden – stak Samsoen ook zijn ogen uit <*Rose V: Dalyda*> *Rose C*: r. 8592, 13801; *Rose V*: r. 8696, 13989; e) **Dalida**; g) was er de oorzaak van dat Sampson zijn ogen verloor; *Stijevoort*: refr. 5, 54; e) **Dalida** – toegenaamd: “die Bose”; f) echtgenote van Sampsoen; g) exemplarisch slechte vrouw; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 102.

Dalijs h) or. d’Alie, wat vermoedelijk gelezen moet worden als: d’Alis; i) **Dalijs** – toenaam van **Jehan Dalijs**; *Boudewijn*: r. 180.

Dallenson h) or. de Lanson (Catalaans: de Lançon – Spaans: de Alanson) – bedoeld lijkt Alençon¹ (zie **Alenson** en **Lansoen**) in Normandië, Frankrijk [Moisan I, 2: ALENÇON (Orne)]; i) **Dallenson** – toenaam van **Godevaert Dallenson** en **Salomon Dalenson** <Dalenson> *Parijs & Vienne*: cap. [1], [6]-[7], [28].

Dalmachia zie **Dalmatia**

Dalmacia zie **Dalmatia**

Dalmacie(n) zie **Dalmatia**

Dalmatia h) [Moisan I, 2: DALMACE] – de voormalige Romeinse provincie Dalmatia² gelegen aan de Adriatische Zee met als hoofdstad Salona, een havenstad die later opging in Spalatum, het huidige Split³ in Kroatië; i) **Dalmatia** – in Grieken; *Alexander*: boek VII, r. 1471; i) **Dalmatie** – koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – toenaam van **Celidone van Dalmatia** <Dalmatie, Dalematie, Dalmasien, Dalmatien> *Limborch*: boek VIII, r. 1062, 1143; boek IX, r. 109, 413, 573, 632; boek XI, r. 351; boek XII, r. 991; i) **Dalmacien** – koninkrijk; *Limborch Frg*: H53, r. 557; i) **Dalmacie** – idem als *Limborch* <Dalmacia, Dalmacien, Dalmatie, Dalmatien> *Lymburch*: boek VIII, r. 1052, 1133; boek IX, r. 108, 409, 569; boek XI, r. 402; boek XII, r. 1383; i) **Dalmachia** – land in Grieken; *Troyen*: r. 29039.

Dalmatie(n) zie **Dalmatia**

Dalmatica n) Dalmatisch, van / uit Dalmatië, Kroatië; o) **Dalmatica** – stofsoort; *Eneide*: r. 793.

Dalsin e) **Dalsin** – bediende van Benfluer; g) reist met Benfluer mee van Mombrant naar Eggermont; *Malegijs*: p. 44.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Alençon.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dalmatia>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Split.kmz

D[alt]a[tien] h) lees: Dalmatien [?] (zie **Dalmatia**) – K. de Graaf (ed.) denkt aan een verlezing van ‘Dardanien’ (zie **Dardane**); i) **D[alt]a[tien]** – land van herkomst van de tovenaar Tarcacius; *Flandrijs*: r. 632.

Dam h) [Moisan I, 2: DAM (le)] – Damme [?] ¹ bij Brugge in West-Vlaanderen, België;
i) **Daemstede** – “My dunct dat sy ter Daemstede /Sere misdoen dese consteneren / Die hem met dichten generen / Dat sy suffen brenghen voirt / Die noyt ghesien noch gehoirt / En waren, noch en gescieden niet / Daer sy die lieden, dat wel wiet / Versuft met maken achter straten / Ende sy te dichten hebben gelaten / Vraye geste, die waerheyt was” (r. 12-21); *Grimbergse Oorlog*: r. 12; i) **Dam** – “by Helre Broeck recht aen den dam”; *Reynaerts Hst*: r. 6882.

Damas 1 h) [Moisan I, 2: DAMAS] [West PR: **Damas 1**] [West VR: **Damas**] – Damascus, ² de hoofdstad van zowel het Grieks / Romeinse als het middeleeuwse (inclusief het huidige Jordanië en Israël / Palestina) als het huidige Syrië ³ – zeer oude stad in het Midden-Oosten, belangrijke industrie- en handelsstad (met name damast, zie [**Damas**] 2) – nabij Damascus vermoedde men de uitgang van het Aards Paradijs – waar de latere ‘apostel’ Saulus / Paulus bekeerd werd – in 635 n.C. veroverd door de Arabische Omajjaden (op de Nabateeërs) – de mislukte aanval op Damascus tijdens de Tweede Kruistocht in 1148 was de eerste grote nederlaag van de Kruisvaarders en een keerpunt in de strijd tegen Saracenen;
i) **Damasco** – waar Helias Asahel tot koning van Sirien ende Jhesu tot koning van Israhel zalfde; *9 Quaetsten*: fol. B2v; i) **Damasch** – stad in Surije, sultanaat – land van herkomst van Sanga <Damas> *Alexander*: boek II, r. 683; boek III, r. 541, 565; boek V, r. 139; boek VII, r. 1119; i) **Damast** – sultanaat van Brandimant – waar Buevijn van Austoen gevangen zit; *Buevijn*: fol. C4r-C5r, C6v, D1r, D2v, D4r, E2v, K2r, L2r; i) **Damast** – koninkrijk van de vader van Damiet – waar Esmoreit wordt grootgebracht nadat hij voor duizend pond goud is verkocht aan meester Platus; *Esmoreit*: r. 59, 227, 523, 643, 763, 830, 879, 884; i) **Damas** – sultanaat van Ghalerant van Damas; *Florigout*: r. 4356; i) **Damast** – koninkrijk / sultanaat – bondgenoot van emir Galien; *Flovent*: r. 174, 290, 314; i) **Damas** – graafschap van de oom van moederszijde van Jaqueline, dochter van koning Hueges van Constantinoblen – waar zij na de bevalling van haar buitenechtelijke zoon Galien Rethore haar toevlucht zoekt, bang als zij is dat haar vader en haar broers haar en haar zoon geweld zullen aandoen; *Galien*: cap. []; i) **Damas** – toenaam van **Abraham van Damas** en **Dodekijn van Damast** <Damast> *Helias Prz*: p. 78; i) **Damas** – koninkrijk en stad – bondgenoot van koningin Mirro en Jason van Mirmidonien; *Jason*: fol. 17v, 18v, 20r, 21r; i) **Damas** – Saraceens koninkrijk –

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Damme.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Damascus>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Damascus.kmz

neemt deel aan de belegering van Arragoen; *Limborch*: boek V, r. 860, 1460, 1479, 1489, 1739; i) **Damast** – sultanaat van Yvorijn van Damast – bondgenoot van koning Alant van Arabien – bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien – bondgenoot van de kalief van Baldac; *Limborch Prz*: p. 70, 116, 117, 139; i) **Damas** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Aregoen <Damass> *Lymburch*: boek V, r. 861, 1458, 1476, 1486, 1735; i) **Damassch** – sultanaat – bondgenoot van Palerne; *Madelgijs*: fragm. I, r. 75; i) **Damast** – Saraceens rijk van sultan Ferdelant – waar koning Jambersant van Cecilien gevangen zit; *Malegijs*: p. 214-216; i) **Damast** – sultanaat – waar laken wordt geproduceerd <Damas, Damasco, Damascho> *Meluzine*: fol. G1rb, G4va, I4ra, K1rb, K4ra, L1va, L1vb, Q6ra, Q6va, Q6vb, R1ra-R1vb, R2rb, R2va, R3ra-R3vb, R4rb, R4va, R5vb, R6ra, R6rb, R6vb, S1rb; i) **Damasco** – bezocht door Godevaert Dallenson, dolfijn van Viennoys, op weg naar Jherusalem, waar hij in opdracht van de koning van Vranckerijke het Heilig Land moet verkennen met het oog op een kruistocht die paus Innocencius wil uitroepen; *Parijs & Vienne*: cap. [27]; i) **Damasco** – stad in Mooren lant van koning Herman; *Partinoples*: p. 43, 44, 49, 58, 59; i) **Damasco** – toenaam van **Broches van Damasco**; *Ponthus*: cap. 47; i) **Damast** – koninkrijk van een nicht van Saladijn – waar Andries van Chavengy gevangen wordt gezet en Saladijns nicht zwanger maakt <Damas> *Saladijn*: r. 210, 1560, 1562, 1571, 1583, 1590, 1594, 1598; i) **Damasse** (or. “Qui sire e reis iert de damas” in variantenapparaat) – “En had ghedaen Polidamas, / Die van Damasse heer was” <Damas, Damase> *Troyen*: r. 17262; i) **Damas** – stad in Suerien, aan de rivier de Farfat; *Troyen*: r. 28614.

[Damas] 2 n) damast, (half)linnen of katoenen weefsel met glanzende ingeweven decoraties, afkomstig uit Damascus (zie **Damas 1**); o) **Damast** – stofsoort – waarmee de paarden van de hertog van Gascongen bedekt zijn op de bruiloft van Joncker Jan en Gloriande van Romen; *Joncker Jan*: p. 229; o) **Damast**; *Olivier*: fol. D6v.

[Damas]! n) Damascus!; o) **Damast** – strijdkreet van de Saracenen <Damas, Damasco, Damascho> *Meluzine*: fol. R5vb.

Damasch(o) zie **Damas 1**

Damascho! zie **[Damas]!**

Damas(e) zie **Damasse**

Damasco zie **Damas 1**

Damasco! zie **[Damas]!**

Damass(ch) zie **Damas 1**

Damasse zie **Damas 1**

Damast zie **Damas 1**

Damast zie **[Damas] 2**

Damast! zie **[Damas]!**

Damaus zie **Amasonia**

Dambespyne zie **Daupespyne**

Dame Jolie a) lett. Vrolijke Vrouw; e) **Dame Jolie** – een elfje; f) geliefde van Florigout; *Florigout*: r. 5295, 5316, 5341, 5379.

Damyaten zie **Damiette**

Damiet a) ‘stadsnaam’, vermoedelijk afgeleid van de Egyptische (haven)stad Damiate (zie **Damiette**) die een belangrijke rol speelde tijdens de Vijfde Kruistocht (1213-1221) – de naam van een stad voor een vrouw is (zoals bijvoorbeeld ook in **Sibilie** en **Vienne**) heel goed mogelijk omdat gedurende de (Oudheid en) Middeleeuwen steden vrouwelijk zijn – in de erotische beeldspraak wordt de ontmaagding van een vrouw ook wel beschreven als de inname van een (burcht)stad, bijvoorbeeld aan het slot van het door Jean de Meung toegevoegde deel aan *Le roman de la rose* van Guillaume de Lorris; e) **Damiet**; f) enige dochter van de koning van Damast; g) voedt Esmoreit op aan het hof van Damast – wordt verliefd op Esmoreit en volgt hem naar Sesilien, waar zij met hem trouwt <Damiete> *Esmoreit*: r. 257, 263, 270, 826, 831, 874, 878, 888, 911, 924.

Damiette h) [Moisan I, 2: DAMIETE] [West VR: **Damïete**] – Damiate,¹ het huidige Dumyat² in de Nijldelta, Egypte – havenstad, tijdens de Vijfde Kruistocht (1213-1221) in 1219 veroverd door de Christenen, maar niet behouden – in 1249 opnieuw veroverd door de Christenen onder leiding van Lodewijk de Heilige, maar een jaar later alweer verloren; i) **Damiette** – stad in Egypten – land van herkomst van Soroas; *Alexander*: boek III, r. 274, 1012; i) **Damiette** – koninkrijk van Gallofrijn – havenstad <Damietten> *Meluzine*: fol. K1rb, Q6va, Q6vb, R3ra; i) **Damyaten** – toenaam van **Amon van Damyaten**; *Minnen loep*: boek II, r. 4081.

Damis zie **Daunus**

Damistant a) or. d’amistant, hier als eigennaam begrepen, maar eigenlijk een Saraceense vorstentitel; e) **Damistant** – Saraceen; *Ogier H*: r. 106, 144.

Damius zie **Daunus**

Dammartijn h) or. Dampmartin, d.i. Dammartin-en-Goële³ [Moisan I, 2: DANMARTIN]; e) **Dammartijn** – Franse hertog; g) vooraanstaand legeraanvoerder in de strijd voor Angorien; *Oursson*: cap. 67.

Dammeden h) or. d(‘)amene; i) **Dammeden** – Sarazijns koninkrijk – bondgenoot van koning Brandesier in de strijd voor Angorien; *Valentijn*: cap. 67.

Dampnus zie **Daunus**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Damietta>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dumyat.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dammartin-en-Goele.kmz

Danaus a) Danaus¹; b) tweelingbroer van Aegyptus (zie **Egistus 1**) – vader van vijftig dochters: de Danaïden, onder wie Hypermestra – oom en schoonvader van Lynceus; d) wordt door Aegyptus gedwongen zijn dochters met diens zonen te laten huwen – beveelt zijn dochters op straffe des doods hun echtgenoot tijdens de huwelijksnacht met een dolk te doden; e) **Danaus**; f) oudere broer van Egistus – vader van vijftig dochters, waaronder Ypermestra – oom en schoonvader van Hynus; g) stemt in met een verzoenend huwelijk tussen zijn dochters en de zonen van Egistus – beveelt zijn dochters desondanks op straffe des doods hun echtgenoot tijdens de huwelijksnacht met een bijl te doden – laat de als enige ongehoorzame Ypermestra in gevangenschap sterven; *Minnen loep*: boek IV, r. 1001, 1013, 1021, 1058.

Danaus van Daron zie **Dimas van Darioen**

Dandelourie h) or. Dandelouzie – Andalusie² in Spanje – zie ook **Alandaluff**;
i) **Dandelourie** – koninkrijk in Hesperien van de tyran Gerion – bevrijd door Hercules; *Hercules*: cap. [18].

Dandenijs a) or. damp Denis; e) **Dandenijs** – oude priester en schoolmeester van Ponthus en de overige 13 kinderen; g) sterft liever van de honger dan in handen van de Saracenen te vallen; *Ponthus*: cap. 2.

Dandevare a) [Sommer VIII, p. 19: **Candenart**, var. Dandevart] [West PR: **Candenart**];
e) **Dandevare** – ridder – één van de Sennen; g) strijdt mee in Carmelide – gedood (?) door Keye; *Merlijn*: r. 18273.

Dane(e)le zie **Daniel 1**

Danemont zie **Danimont**

Danes a) bedoeld lijkt Danaë,³ die door Zeus bezocht werd in de gedaante van gouden regen; b) moeder van Perseus; e) **Danes**; g) exemplarisch mooie vrouw – een kroon waardig; *Hughe Prz*: p. 46.

[Dangier] a) or. Dangier – Gevaar c.q. Geweld, allegorie⁴; e) **Dangier** – bewaker; g) met een woest uiterlijk en agressief gedrag – bewaakt het rozenperk in de Vergier en later ook de burcht van Jalousie – verjaagt de Minnaar wanneer deze een roos wil plukken – laat zich vermurwen door beloftes en geeft de Minnaar toegang – strijdt tegen Edelheit/Vriheit en Ontfaermicheit – ontvlucht de brandende burcht <Dangiere, Dangiers> *Rose C*: r. 2803, 2957, 3062, 3163, [3164], 3181, 3206, 3209, 3255, 3270, 3287, 3309, 3317, 3326, 3335, 3352, 3370, 3380, 3390, 3674, 3681, 3692, 3717, 3731, 3735, 3812, 4041, 6710, 7107, 7113, 9902, 12875, 12943, 12961, 13025, 13037, 13047, 13064, 13067, 13089, 13114, 13129, 13167, 13233, 13465, 13478, 13919;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Danaus>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Andalusia>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Danaë>

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

e) **Dangier** – idem <Dangiëre, Dangiers> <Rose B: Daengiëre, Dangire> *Rose V*: r. 2887, 2997, 3102, 3203, 3221, 3228, 3246, 3249, 3295, 3310, 3327, 3349, 3357, 3366, 3375, 3392, 3410, 3420, 3429, 3716, 3723, 3734, 3773, 3777, 3854, 4083, 6770, 7168, 7175, 10076, 13057, 13125, 13063, 13125, 13143, 13209, 13221, 13231, 13248, 13251, 13273, 13298, 13313, 13351, 13417, 13651, 13664, 14107; e) [**Dangier**]; g) hindert de minnaar <Dangiëre> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1196; fragm. Bl 3, r. 145.

Danid zie **David 1**

Daniel 1 a) [Moisan I, 1: DANIEL 1] [West PR: Daniel] – de profet Daniël, ¹ naamgever van het deuterocanonieke Oudtestamentische bijbelboek *Daniël* ²; d) zou onder de naam Beltesassar gediend hebben aan het hof van koning Nebukadnessar II († 562 v.C.) – overleefde de leeuwenkuil – redde in opdracht van God de valselijk van overspel beschuldigde en daarom ter dood veroordeelde Susanna door de valse getuigenis van de corrupte priesters / rechters te ontcrachten – gedurende de Middeleeuwen één van de populairste Oudtestamentische ‘helden’ – feestdag 21 juli; e) **Daniel** – profet en droomuitlegger; g) als balling door koning Nabugodonosor naar Babilone gevoerd – voorspelt de moord op Jezus Christus, zes eeuwen later <Danieel, Daniels> *Alexander*: boek II, r. 1072, 1114, 1177, 1181; boek IV, r. 895; boek V, r. 13, 28; boek VI, r. 15; e) **sinte Danieel**; g) bij wie gezworen wordt; *Boerden*: XV, r. 312; e) **Daniel** – heilig profet; g) profeteerde dat Julius Cesar na Alexander Magnus de wereld zou veroveren; *Caesar Prz*: fol. 4v; e) **sente Danele** <Daneele> *Ferguut*: r. 3762, 4783; e) **Daniel**; *Helias Prz*: p. 19, 34, 35; e) **Daniel**; *Hughe Prz*: p. 40; e) **Daniel**; g) werd gered door op God te vertrouwen; *Joncker Jan*: p. 194; e) [**Daniel**]; g) kwam levend uit een kuil met leeuwen <Daniele> *Lanceloet*: boek III, r. 3838; e) **Daniel** – verwelkomt Jhesus als die op paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel openbreekt; *Leven ons Heren*: r. 4234; e) **Daniel**; g) redde Susanna; *Limborch Prz*: p. 24; e) **Daniel** – jonge profet en invloedrijk ingezetene; g) is toevallig getuige van hoe de door twee corrupte priesters valselijk van overspel beschuldigde Suzanna weggevoerd wordt om gestenigd te worden – vertrouwt het niet ofwel krijgt spontaan medelijden met “juffrou” Suzanne en pleit haar vrij door de priesters op een leugen te betrappen; *Minnen loep*: boek II, r. 2536, 2546, 2555, 2570; e) **Daniel**; g) die nog maar een kind was toen hij Susanna verlostte; *Ponthus*: cap. 8; e) **Daniel** – profet; g) door God gespaard in de leeuwenkuil; *Provencen*: fol. L4v; e) **sente Daneele**; *Renout*: r. 2307.

Daniel 2 e) **Daniel** – bisschop van Napels <Danyel> *Karl Meinet*: r. A333, 5, 35; A334, 43.

Danijs zie [**Denijs, sent**] 1

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Daniel>

2. http://vulgate.org/ot/daniel_1.htm

Danimont a) [Moisan I, 1: DANEMON(S) 17 DES PUIS DE VALFONDÉE] – Saraceense koning; b) zoon van Corsuble; e) **Danimont** – Saraceen <Danemont> *Ogier A-D*: r. 215, 222; *Ogier H*: r. 46; e) **Davimont** – Saraceense koning; f) zoon van Cursabel – broer van Gloriande; g) legeraanvoerder voor Rome – door Karahen von Perthij gedood <Davimond, Davimonde, Davimonden> *Ogyer*: r. 213, 1507, 1526, 1548, 1622, 1764, 1816, 2420, 2578, 2608, 2706, 2994, 3023, 3027, 3043, 3047, 3058, 3245, 3506, 3703, 3705, 3708, 3732, 3738, 3759, 3768, 3781, 3808, 3818.

Danyse zie [Denijs, sent] 1

Daniunet zie Dagenet

Dancasteel h) [Moisan I, 2: DUN 2] – Dun-sur-Meuse, ¹ gelegen aan de rivier de Maas ² in Lotharingen, Frankrijk; k) **Dancasteel** – burcht aan de Meuze, op twaalf mijl van Lutzenborch – waar het leger van Anthonijs en Reynaut zijn kamp opslaat; *Meluzine*: fol. M2rb.

Dannoeis zie Denen, die

Dan(n)ois zie Denen, die

Danquellen zie [Anquellen]

Danthonne zie Hamtone

Dantonne zie Hamtone

Dantse n) afkomstig uit (de Hanzestad) Danzig, ³ het huidige Gdansk ⁴ in Polen – zie ook **Cadansche**; o) **Dantse** – gezegd van tapijten; *Alexander*: boek V, r. 941.

Danubrant van Arabyen a) mogelijk dezelfde als **Danubru**; e) **Danubrant van Arabyen** – Saraceense prins van Arabien; g) bondgenoot van koning Yvorijn van Mombrant tegen koning Ermenijn en Buevijn van Austoen – sterft aan zijn verwondingen; *Buevijn*: fol. L3v, L4v.

Danubru a) mogelijk dezelfde als **Danubrant van Arabyen**; e) **Danubru** – Saraceense koning; g) bondgenoot van sultan Brandimant tegen koning Ermenijn; *Buevijn*: fol. B6v.

Danus zie Daunus

Daphne a) [A-Z 1: Daphne] ⁵ — Daphne ⁶; b) dochter van de riviergod Peneius; d) werd door haar vader in een laurierboom veranderd om aan de ‘avances’ van Apollo te ontkomen; e) **Daphne**; g) ‘veranderde’ in de armen van Phebus; *Urbaen*: cap. [2].

Darchun zie Tarcoen

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dun-sur-Meuse.kmz

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Dun-sur-Meuse>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gdansk>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gdansk.kmz

5. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0031.php#a030

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Daphne>

Dardan zie **Dardanus**

Dardane h) Dardania, ¹ legendarisch rijk aan de Hellespont op de oostelijke oever van de Dardanellen – met als hoofdstad Dardanus, het latere Troje, gesticht door Dardanus – deze stad zal zijn opgegaan in de huidige havenstad Çanakkale ² in Turkije; i) **Dardane** – land in Minder Asia – vernoemd naar Dardanus – waar de stad Troje ligt; *Alexander*: boek VII, r. 1351; i) **Dardane** – land in Mynder Asya – verder als boven; *Troyen*: r. 28924.

Dardanides j) or. Dardanides; k) **Dardanides** – de tweede van de zes poorten van Troje <Daermides, Dardaniides, Dardanites> *Troyen*: r. 3012, 9148, 29459.

Dardanus a) Dardanos ³ / Dardanus, mythisch stamvader van de Trojanen; b) zoon van Jupiter en Electra – echtgenoot van Chryse – grootvader van Tros – voorvader van Ilus I, Ilus II, Laomedon en Priamus – voorvader van Aeneas; d) stichtte in Phrygië de stad Dardanus, het latere Troje – volgens *Le Recueil des Histoires de Troyes* (ca. 1464) van Raoul Lefèvre was Dardanus een zoon van koning Chorinthus, koning van Chorinte, en Ellectra, dochter van koning Athlas van Libye, broer van Jasius, echtgenoot van Candanie c.q. Candavie, vader van Erictomus c.q. Erictonius, grootvader van Tros, de naamgever van Troyes (zie **Troje**); e) **Dardanus** – zoon van Jupiter; g) naar wie Dardane is genoemd <Dardanuse> *Alexander*: boek VII, r. 1352; e) **Dardanus** – vorst in Italië; f) vader van Troas – voorvader van Eneas der Trojan; g) geboren in Italië – trok daar later weg en stichtte Troje <Dardan> *Eneide*: r. 61, 64, 11680; e) **Dardanus**; f) zoon van Electre – kleinzoon van Athlas – voorvader van Esiona – voorvader van koning Ylus, koning Assaracus, koning Lamedon en koning Priamus van Troyen – voorvader van de Troyene – voorvader van Anchises en Eneas van Troyen; g) stichtte een stad, het latere Troje – naamgever van Dardane <Dardanise, Dordaniuse> *Troyen*: r. 25856, 28925, 35738, 35816, 35827, 37335, 37765, 39708; e) **Dardanus** – koning; f) nakomeling van Esperus – voorvader van Anchises en Eneas – voorvader van de Troeyanen – zoon van Electra – kleinzoon van Odyas / Athlas; g) stichtte de stad Troeyen; *Troyen Prz*: fol. 134vb, 135rb, 144rb, 146rb, 146vb, 157vb.

Dardon zie **Dordoene**

Dardone zie [**Dordoene, die**]

Dardone(n) zie **Dordoene**

Daren zie **Darioen**

Dares l) [Constans: DAIRE] [Moisan I, 1: DAIRE 3] – Dares Phrygius, ⁴ legendarische Trojaanse (pseudo-)auteur van *De excidio Troiae historia* (onbekend Grieks origineel, Latijnse bewerking uit de 5e of 6e eeuw) – exemplarische ‘ooggetuige’ van de

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Dardania_%28Anatolia%29

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Çanakkale.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dardanus>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Dares_Phrygius

Trojaanse Oorlog – auctoritas; m) **Darius** – auteur over de Trojaanse Oorlog; *Minnen loep*: boek IV, r. 1438; m) **Dares** – clerk, wonend te Troye – auteur van een ooggetuigeverslag van de Trojaanse Oorlog, dat in Athene werd gevonden en vertaald door Cornelius <Daeres, Darese, Darijs, Darise> *Troyen*: r. 31, 494, 736, 1926, 1929, 1970, 2983, 3008, 3011, 3016, 4700, 6578, 6585, 6610, 6687, 6720, 6930, 7063, 7072, 9215, 11337, 11398, 11491, 11763, 12279, 12495, 12575, 13437, 13552, 13882, 14174, 14242, 14258, 14501, 14636, 14640, 14653, 14662, 14848, 14853, 15176, 15552, 15584, 16616, 16734, 16822, 17426, 17500, 18148, 18554, 19584, 21926, 22204, 22316, 23264, 23377, 23938, 24176, 24524, 24738, 25119, 25409, 30278, 30285; fragm. F, r. 323, 331.

Dares van Sabolyne a) [Constans: DIRCÈS DE SALEMINE]; e) **Dares van Sabolyne** – Trojaan; f) verwant van de echtgenote van koning Lamedon; g) bode – bericht de Trojaanse nederlaag tegen de Grieken onder leiding van Hercules <Daris van Salamine> *Troyen*: r. 2512.

Dares(se) zie **Aresse**

Darges zie **Argos 3**

Daries zie **Daris 2**

Darijs zie **Dares**

Darijs zie **Daris 1**

Darioen h) [Constans: ARON]; i) **Darioen** – toenaam van **Dimas van Darioen** <Daren, Daron> *Troyen*: r. 9476, 10477.

Daris 1 a) [Moisan I, 1: DAIRE 1] [West VR: Daire(s)] – Dareios / Darius III¹ Codomannus († 330 v.C.); b) zoon van Arsames en Sisygambis – echtgenoot van Stateira (I) – vader van de dochters Stateira (II) en Drypetis – postuum schoonvader van Alexander de Grote; c) koning van het Perzische Rijk (336-331 v.C.); d) door Alexander de Grote in drie veldslagen tussen 334 v.C. en 331 v.C. verslagen, waarmee het Perzische Rijk te gronde ging; e) **Daris** – heidense koning van Percen en Meden – leenheer van onder andere Grieken en Endi; f) zoon van Arsamus en van Cisigambis – broer van Exateus en van Dymen – echtgenoot van Telico – vader van Daris 2 en Rixcolien; g) zeer rijk en machtig – van goddelijke afkomst – vlucht na het verlies tegen de Grieken naar Babilone, later naar Arbele en uiteindelijk naar Ebractana – verwondt zichzelf dodelijk met zijn zwaard – begraven door Alexander de Grote in een door Apelles gemaakt graf <Darijs, Darise, Darius, Dariuse> *Alexander*: boek I, r. 79, 412, 423, 429, 441, 473, 496, 1052, 1070; boek II, r. 2, 5, 38, 43, 107, 121, 141, 159, 229, 239, 242, 243, 292, 322, 359, 490, 510, 516, 536, 605, 613, 622, 641, 643, 653, 667, 687, 703, 828, 838, 847, 865, 975, 994, 995, 1005, 1223, 1252, 1273; boek III, r. 22, 26, 28, 173, 244, 253, 255, 271, 394, 395,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Darius_III

432, 492, 501, 503, 505, 543, 560, 855, 1020, 1031, 1072, 1091, 1123, 1136, 1153, 1159; boek IV, r. 25, 43, 70, 91, 107, 124, 145, 149, 171, 190, 199, 221, 300, 353, 367, 369, 375, 1087, 1091, 1100, 1101, 1110, 1128, 1130, 1151, 1207, 1235, 1261, 1273, 1278, 1291, 1298, 1310, 1322, 1346, 1359, 1380, 1389, 1391, 1397, 1408, 1566, 1596, 1633, 1641, 1652; boek V, r. 12, 21, 69, 203, 207, 223, 240, 331, 384, 391, 415, 420, 431, 489, 498, 505, 514, 520, 536, 560, 575, 618, 677, 687, 771, 775, 797, 807, 819, 835, 869; boek VI, r. 167, 277, 283, 327, 337, 376, 807, 809, 814, 925, 932, 941, 1004, 1011, 1017, 1035, 1043, 1073, 1080, 1101, 1109, 1111, 1145, 1172, 1177, 1180, 1191, 1234; boek VII, r. 2, 14, 32, 206, 209, 213, 218, 224, 239, 260, 275, 292, 366, 368, 374, 397, 406, 473, 496, 501, 517, 574, 594, 693, 712, 716, 739, 1279, 1371, 1780, 1811, 1814, 1840, 1876; boek VIII, r. 2, 43, 827, 838, 1102, 1108; boek IX, r. 107; boek X, r. 171, 1129, 1193, 1236; e) **Darijs** – koning; *Couchi*: fragm. VII, r. 1677; e) **Darius** – koning van Perchi; f) zoon van sinte Auberis (d.i. Sisigambis); *Rose C*: r. 6278; *Rose V*: r. 6332; e) **Darius**; g) door Alexander de Grote verslagen in Glicia; *Troyen*: r. 28944.

Daris 2 a) onduidelijk is waar Jacob van M(a)erlant de namen vandaan heeft, waarmee de stervende Daris zijn zuster, zoon en dochter aanduidt; e) **Daris**; f) zoon van koning Daris van Percen; *Alexander*: boek VII, r. 539.

Daris 3 a) or. Darius; e) **Daries** – brugwachter in Babilonien; g) helpt Floyris; *Floyris*: r. 11; e) **Daris** – brugwachter in Babylonien; f) echtgenoot van Licoris; g) gastheer van Floris tijdens diens verblijf in Babylonien – geeft Floris advies bij diens zoektocht naar Blancefloer <Daries> *Floris*: r. 2189, 2259, 2292, 2306, 2330, 2590; e) **Daris** – brugwachter en waard in Babilonien; f) echtgenoot van Litoris; g) bij wie Floris in Monfolis verblijft; *Floris Prz*: cap. [4].

Daris 4 a) or. Dauris; e) **Daris** – ridder van Alexander de Grote <Darise> *Cassamus*: r. 6, 222.

[**Daris**] zie **Dares**

Daris van Meden a) [Moisan I, 1: DAIRE 1] – Dareios / Darius I¹ de Grote (550-486 v.C.) [*Ezra* 4, 5]²; b) zoon van Hystaspes; c) koning van het Perzische Rijk (522-486 v.C.); e) **Daris van Meden** – koning van Meden; g) veroverd Babilone samen met Cyrus van Percen; *Alexander*: boek II, r. 1157, 1207, 1222.

Daris van Salamine zie **Dares van Sabolyne**

Darius zie **Dares**

Darius zie **Daris 1**

Darius zie **Daunus**

Daron zie **Darioen**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Darius_I

2. http://vulgate.org/ot/ezra_4.htm

Darcon zie **Tarcoen**

[Darone, die] h) mogelijk een anagram van Jordane, welke rivier hier bedoeld lijkt;
 i) **Darone** – onoversteekbaar diepe rivier in Saraceens gebied, tussen Damast en Jherusalem – Buevijn van Austoen steekt de rivier over door een wit hert te volgen; *Buevijn*: fol. D3r.

Darval h) Derval ¹ in Anjou, Frankrijk; i) **Darval** – plaats met kasteel <Arval>
Meluzine: fol. F2ra, F2vb.

Darvant h) [West PR: Darnantes] – la Forest perilleuse; i) **Darvant** – bos in Bonewick of Gaunes; *Merlijn*: r. 21925.

Daunus a) Daunus [*Aeneis* XII, 22] ²; b) vader van Turnus; e) **Dampnus**; f) vader van Turnus; *Eneide*: r. 7738; e) **Daunus**; f) vader van koning Turnus <Damis, Damius, Danus> *Troyen*: r. 40053, 40757; e) **Darius**; f) vader van Turnus; g) even oud als Anchises, Eneas' vader; *Troyen Prz*: fol. 159vb, 164rb.

Daunus zie **Damius**

Daupespyne h) [Moisan I, 2: AUBESPINE (d')] – zie ook **die Witte Dorne**; i) **Daupespyne** – toenaam van **Hugun van Daupespyne** <Dambespyne> *Karl Meinet*: r. A251, 67; A253, 19, 51.

D'Avernaes, Huge zie [**Huge (van / de) Avernaes**]

David 1 a) [Moisan I, 1: DAVID 1] [West PR: David] – David, ³ tweede koning van Israël [*1-2 Samuël* en *1 Koningen*] – zie ook **Dauids kint** en [**Dauids nichte**]; b) zoon van Isai / Jesse (stam van Juda) – vader van Amnon (bij Achinoam) – vader van Absalom en Tamar (bij Maäka) – vader van Salomo (bij Batseba) – tweede echtgenoot van Batseba – uit wiens geslacht Maria en Jezus (van Nazareth) geboren (zouden) zijn; d) dichter / componist van het Oudtestamentische bijbelboek *Psalmen* – gedurende de late Middeleeuwen één van de Negen Besten; e) **David** – koning en stamvader; f) vader van Salomon; g) stond wél in de gunst van God in tegenstelling tot zijn zoon Salomon en diens zonen; *9 Quaetsten*: fol. A2r-A2v, A4r, B4v; e) **Davit** – eerst herder, later koning van Israhel; f) vader van Absalon – vader van koning Salomoen (bij Batseba); g) verslaat Golyas – pleegt overspel met Urias' echtgenote en doodt Urias <David, Davite> *Alexander*: boek III, r. 733; boek IV, r. 771, 782, 783, 797, 799, 804, 808, 811; e) **David** <Davidts> *Buevijn*: fol. E3v, I2r; e) **Dauid**; g) toonde berouw over zijn zonden; *Graal & Merlijn*: r. 2488, 2557; e) **David**; f) vader van Absolon; *Jechemas*: fragm. I, r. 63; e) **Davidt**; g) versloeg met hulp van God een sterke reus; *Joncker Jan*: p. 205; e) **David**; f) voorvader van Lanceloet van Lac <Dauids> *Lanceloet*: boek II, r. 24660; e) [**David**] – koning; f) voorvader van Galaat; g) Salemon heeft zijn zwaard <Dauids,

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Derval.kmz

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen12.shtml>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/David>

Davite> *Lanceloet*: boek III, r. 299, 8641; e) [Davit]; g) door God beschermd in zijn gevecht tegen de reus Godolias <Davite> *Lanceloet*: boek III, r. 21138; e) [Davit]; g) stierf omwille van een vrouw <Davite> *Lanceloet*: boek IV, r. 3023; e) **David** – profeet die ons laat weten dat de Hel uit twee etages bestaat: de onderste voor de verdoemden, de bovenste voor de zielen die wachten op de komst van de Verlosser – verwelkomt Jhesus als die op Paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel open beukt; *Leven ons Heren*: r. 941, 3933, 4223; e) **David**; g) auctoritas; *Limburch*: boek I, r. 9; e) **David**; g) auctoritas; *Lymburch*: boek I, r. 9; e) [David] – “in Abrahams, in Moyses, in Davids tijden” <Davids> *Mariken*: fol. D5r; e) **David**; g) exemplarische koning; *Karl Meinet*: r. A398, 54; A469, 22; e) **David** – profeet; g) beweert dat Gods oordelen en straffen niet te bevatten zijn; *Meluzine*: fol. A2ra; e) **David** – koning; f) echtgenoot van Nycol – echtgenoot van Barsabee – vader van Amon, Thamer en Salomon; g) exemplarisch bedrogen door een vrouw – maakte op onoirbare wijze gebruik van een list om de schone Barsabee te kunnen beminnen – wiens bed tezamen met zijn echtgenotes onteerd werd door zijn zoon Absolon – wiens hoofdman Joab Absolon doodde – wiens oudste zoon Amon zijn zuster Thamer verkrachtte – haalde de Ark Gods feestelijk uit het huis van Aminadap en bracht hem naar de Tempel van Jherusalem – door zijn boosaardige vrouw Nycol aangesproken op zijn gedrag omdat hij half ontkleed voor de Ark uitdanste en speelde – op een exemplarische wijze zachtmoedig gemaakt door Barsabee <Davids> *Minnen loep*: boek I, r. 3204; boek II, r. 3787; boek III, r. 675, 685, 1050; boek IV, r. 661, 667, 672, 699, 710, 712, 714, 964; e) **David** – profeet en psalmist; g) Sidonie bidt dat God Ponthus van de Saraceen laat winnen zoals David Goliam overwon; *Ponthus*: cap. 4, 8; e) **David**; g) onthoofde de reus Golias; *Provencen*: fol. C2v, M1r; e) **David**; f) vader van Absolon; g) treurde zowel om de dood van zijn zoon Absolon als om die van koning Saul en zijn zoon Jonathas <Danid> *Roelant*: r. P1065; e) **David**; g) exemplarische boetedoener – wiens toorn door Abigail verdween – had Bersabea als concubine – voorvader van Joseph <Davids> *Stijevoort*: refr. 1, 34; e) **David**; f) vader van Absaloen; g) speelde mooi op de harp <Davids> *Troyen*: r. 9591, 17750; e) **David**; g) weende over Saul, Jonathas en Absalon; *Turpijn*: XII, r. 59; e) **David**; f) geliefde van de getrouwde Bersabea – vader van Absolon; g) exemplarische overspelige – verdreven door zijn zoon Absolon <Davids> *Vergi Prz*: r. 7, 11, 15.

David 2 a) correspondeert mogelijk met [Moisan I, 1: DAVID 11]; e) **David** – oude jager – gouverneur en beschermer van de jonge Karll; g) gedood in de slag om Termis <Davide, Davids> *Karl Meinet*: r. A6, 45, 53, 62; A7, 9, 15, 20, 36, 45; A8, 2, 10, 16, 21, 28, 47, 51; A9, 2, 6, 26, 27, 35, 55, 59; A10, 14, 30, 40, 49, 61; A11, 12, 18; A13, 33, 53, 57, 62, 63; A14, 1, 6, 13, 36, 44, 49; A25, 32, 39, 60; A26, 18, 22, 56; A27, 17, 30, 34, 47, 52, 61, 64; A28, 7, 14, 27, 31, 43, 60; A29, 5, 25, 42, 47, 55; A30, 3; A32, 10; 43, 62; A33, 10, 17; A33, 37; A38, 23, 26; A44,

24; A49, 3, 6, 40; A67, 19, 32, 37, 40, 46, 58; A68, 15, 25, 30, 53, 56, 60; A69, 8, 28, 57, 61; A73, 61; A74, 8, 16, 22, 52, 61; A75, 78, 18, 30, 33; A78, 20, 24, 29, 36; A100, 19; A103, 55, 59, 65; A104, 18, 31; A108, 56, 61; A109, 2, 5, 14; A110, 15; A129, 13, 21, 40, 43; A130, 10, 12; A134, 54; A135, 19, 22, 36, 58; A136, 24, 58; A137, 37; A143, 60; A144, 17; A148, 24; A152, 47; A154, 13, 59; A155, 18; A158, 40; A159, 17, 33; A170, 25; A171, 60; A180, 13; A182, 50, 60, 63; A183, 12, 20, 22, 26, 32; A184, 14, 31; A207, 12, 14; A209, 8.

David zie **David den Bruys**

David den Bruys a) referentie [?] naar de Schotse koning David II, ¹ toegenamd: ‘Bruce’ (1324-1371); e) **David den Bruys** – jonge koning van Schotland; g) vraagt de hand van de dochter van koning Magnus van Deenmerke en zou die ook gekregen hebben ware het niet dat zij onderweg naar Aberdane sterft <David> *Denensage*: r. 30, 170.

Davids kint a) afstammeling van koning David – bedoeld wordt Jezus Christus [*Mattheus* 1, 1] ² (zie **Jezus Christus**); e) **Davids kint**; *Lymburch*: boek XII, r. 4; e) **Davids sone**; *Malegijs*: p. 153.

[Davids nichte] a) afstammeling van koning David – bedoeld wordt de heilige maagd Maria (zie **Maria 1**) – hoewel de evangelisten Mattheus en Lucas wél de geslachtslijst van Joseph geven: [*Mattheus* 1, 1-17], ³ [*Lucas* 1, 27] ⁴ en [*Lucas* 2, 4] ⁵ en niet die van Maria verzekert de *Legenda aurea* ons dat ook Maria een afstammeling van David is: “Natiuitas gloriose virginis Marie ex tribu Iuda et regia stirpe Dauid duxit originem.” ([CXXVII . DE NATIVITE SANCTE MARIE VIRGINIS] ed. G.P. Maggioni 1998) – zie ook Jan [van] Boendale, *Der leken spiegel*, boek II, caput .L.: ‘Van Josephs ende Marien gheslachte’; e) **Davids nichte**; *Buevijn*: fol. I2r.

Davids sone zie **Davids kint**

Davidt zie **David 1**

Davids nichte zie **[Davids nichte]**

Davimont zie **Danimont**

Davit zie **David 1**

Deanira zie **Dianira**

Dedalus a) [*A-Z 1: Daidalos & Ikaros*] ⁶ [*Moisan I, 1: DEDAILUS*] — Daidalos / Daedalus, ⁷ Atheens kunstenaar en architect; b) vader van Icarus; d) bouwer van het Labyrint, waarin hij vervolgens zelf met zijn zoon Icarus gevangen werd

1. https://en.wikipedia.org/wiki/David_II_of_Scotland

2. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_1.htm

3. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_1.htm

4. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_1.htm

5. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_2.htm

6. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0028.php#a027

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Daedalus>

gehouden totdat hij de enige uitweg benutte die hen restte, de lucht, door het construeren van vleugels uit veren die bijeengehouden werden door was;

e) **Dedalus** – uitvinder; f) vader van Ycarus; g) maakte vleugels voor zijn zoon; *Rose C*: r. 4994; *Rose V*: r. 5042; e) **Dedalus**; g) exemplarisch vindingrijk en behendig; *Urbaen*: cap. [16].

Dedefur h) correspondeert mogelijk met [Moisan I, 2: DELPHUR] – or. “Après ce qu’Alixandres ot Dedephur conquis” [*Les voeux du paon*, r. 1]; i) **Dedefur** – stad (in Azië) – veroverd door Alexander de Grote; *Cassamus*: r. 2.

Dedekijn van Tabarien zie [Dodekijn]

Dederich zie [Diederick] 2

Dederich Lamp zie Diederick 3

Dederich van Ardanien zie Diederijc van Ardan

Dederich van Valcianen zie Diederijc van Ardan

Dederic(k) zie Diederick 1

Deduit zie Deduut

Deduut a) or. Deduit – Vermaak, allegorie¹; e) **Deduut** – heer, jongeling; f) vriend van Bliscap; g) knap en lang, rond gezicht, blond krullend haar, breed geschouderd en smal in de taille, klein baardje – heeft de Vergier aangelegd en komt daar regelmatig met zijn gezelschap plezier maken – neemt deel aan het leger van de God van Minnen <Dedute> *Rose C*: r. 569, 585, 605, 640, 655, 662, 704, 714, 751, 784, 794, 1287, 1290, 1551, 3050, 9647; e) **Deduut** – idem <Dedute; *Rose V*: Dedude, Dedut; *Rose B*: Deduit> *Rose V*: r. 571, 587, 607, 642, 657, 664, 706, 716, 753, 786, 796, 1287, 1293, 1296, 1561, 3090, 9825; *Rose C*: r. 569, 585, 605, 640, 655, 662, 704, 714, 751, 784, 794, 1287, 1290, 1551, 3050, 9647.

Deenmarcke(n) zie Denemarken

Deenmerke(n) zie Denemarken

Deensce zie Deensche

Deensche n) Deense, van / uit Denemarken – zie ook **Denemarken** en **die Denen**;

o) **Deensche** <Deenschen> *Denensage*: r. 28, 111, 658; o) **Deensce** – verwijzend naar hertog Vrederijc de Denois; *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 148, 349.

Deenssche zie **Denen, die**

Defebus zie Deiphebus

Deidamia a) Deidamia / Deidameia²; b) dochter van Licomedes – moeder van Neoptolemus / Pirrus (met Achilles); e) **Dydamyia**; f) dochter van Lycomedis; g) werd door de als meisje verklede Achilles overweldigd en bezwangerd – omdat zij protesteerde door Achilles aan de kant gezet, met goedkeuring

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Deidamia_%28mythology%29

achteraf van Dirc Potter <Dydamia> *Minnen loep*: boek II, r. 1681, 2869, 2874, 2947, 2964, 2990, 3003, 3062; e) **Deidamia** – koningin; f) dochter van koning Licomedes – echtgenote van Achilles – moeder van Pirrus alias Neptolomus; g) bemind door de als meisje verklede Achilles, door hem verkracht en zwanger gemaakt – krijgt na Achilles' ontmaskering zijn trouwbelofte – laat haar zoon Pirrus naar de oorlog gaan om zijn vader te wreken <Deidamie, Deidamien, Deydamie, Diadamia, Diademia, Doerdamyen, Dordamyen, Dyademia, Dyademie> *Troyen*: r. 165, 188, 5253, 5579, 5584, 5632, 5847, 5903, 5936, 5940, 6010, 6038, 6062, 6160, 6176, 6342, 29709.

Deifebus zie **Deiphebus**

Deyne(n) zie **Denen, die**

Deiphebus a) Deïphobos¹ / Deiphebus [West VR: Deïphebuz]; b) zoon van koning Priamus van Troje en Hecuba – broer van onder andere Hector; e) **Deiphebus** – Trojaan; f) derde zoon van koning Priamus van Troyen en Ecuba – broer van Hector, Paris, Helenus 1, Troylus en van Creusa, Cassandra en Polixina; g) gaat met Paris mee naar Grieken op zoek naar Esiona – strijdt mee tegen de Grieken om Helena – gedood door Palamedes <Defebus, Deifebus, Deiphobus, Dephebus, Deyfebus, Diephebus, Diopolus> *Troyen*: r. 414, 471, 483, 2801, 3784, 3890, 4029, 4048, 4230, 6870, 6877, 8414, 9328, 10497, 10506, 10710, 10993, 11426, 11961, 11989, 12273, 12528, 12956, 13165, 14379, 14659, 16569, 18169, 20345, 21794, 21865, 21874, 21885, 21898, 21913, 21936, 22037, 22327, 22333, 22630, 22711, 27876, 32048; e) **Dyephebus** – Trojaanse held; *Troyen Prz*: fol. 157rb.

Declains a) 'li Dains' / 'l'Esclain' / 'li Esclarois', toenaam van Yvain, een ridder van de Ronde Tafel [West PR: Yvain 4]; e) **Declains** – toenaam van **Ywen Declains** <van Stail> *Merlijn*: r. 24919, 28480.

Delbora a) Debora,² lett. honingbij [*Rechters* 4, 4]³ – profetes uit Efraïm; e) **Delbora**; g) wijze en edele vrouw; *Minnen loep*: boek I, r. 2489.

Dele Derefonteine zie **Terre Foreine**

Delf h) Delft⁴ in Zuid-Holland – waarop mogelijk de roem van Dirc Potters tijdgenoot, de intellectuele biechtvader Dirc van Delf afstraalde; i) **Delf** – waarvan de bewoners niet als onwetend bekend staan; *Minnen loep*: boek I, r. 943.

Delijt a) or. Deliz – Vreugde c.q. Genot, allegorie⁵; e) **Delijt** – dezelfde als **Blijtheit?** – [jongen?]; g) woont samen met Joncheit – neemt deel aan het leger van de

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Deiphobus>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Deborah>

3. http://vulgate.org/ot/judges_4.htm

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Delft.kmz

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

God van Minnen <[Luxurie]> *Rose C*: r. [4366], 4395, 9645, 9896; e) **Delijt** – idem <[Luxurie]> *Rose V*: r. [4410], [4439], 9823, 10070; e) **Delijt** – baron van Cupido; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1060, 1181.

Delfos zie **Delphos**

Delos h) Delos¹ – Grieks eiland in de Egeïsche Zee en één van de Cycladen² – vermaard om zijn Apollo-orakel – gedurende de Middeleeuwen verward met de orakelplaats Delphi (zie **Delphos**); i) **Delos** – het grootste eiland van de 54 Cyclades in de Suutsee; *Alexander*: boek VII, r. 1695; i) **Delphos** – eiland “dat welke die aldereerlijkke plaetsen van Gryecken was, want het was dat hoeft van alle die gheestelijckeyt” – waar Appolijn als (af)god vereerd wordt – waar Esopus vals beschuldigd wordt van diefstal van een gouden beker uit de tempel van Appolijn; *Esopus*: p. 150, 152, 154, 158; i) **Delphos** (or. Delphés, zowel Delphi als Delos) – eiland – met orakel van Apollo; *Jason*: fol. 55r, [90r]; i) **Delos** – het grootste eiland van de 54 Ciclade in de Zuytsee – onder heerschappij van Anius – door Eneas van Troyen c.s. bezocht op zijn zwerftocht na de val van Troje, waar Eneas Apollyn om raad vraagt <Dolos> *Troyen*: r. 5148, 5724, 29263, 35709, 35772, 35805, 37365; i) **Delphos** – koninkrijk van bisschop Auius, verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 134vb, 135ra, 135rb, 144va.

Delphos h) Delphi³ in Phocis / Fokida⁴ aan de voet van het Parnassusgebergte in Griekenland – vermaard om zijn Apollo-orakel⁵ – zie ook **Delos**; i) **Delphos** – eiland waar koning Laomedon van Troyen de god Appollo raadpleegde; *Hercules*: cap. [6]; i) **Delphos** – met een Apollo-tempel / orakel – waar Pirrus door Orestes wordt gedood en wordt begraven <Delfos, Delpos> *Troyen*: r. 215, 7276, 7284, 31774, 35012, 35085, 35093, 35107.

Delphos zie **Delos**

Delpos zie **Delphos**

Demas a) or. Demas; e) **Demas** – vriend van Esopus; g) troost Esopus als hij in Delphos valselijk beschuldigd wordt van tempelroof; *Esopus*: p. 152.

Demephon zie **Demophon 1**

Demophon zie **Demophon van Soloferne**

Demetrius 1 a) Demetrius [*Alexandreis* VIII, 107]⁶; e) **Demetrius** – Grieks strijder; g) beraamt samen met Dimus en Lecolaus een uiteindelijk verijdelde samenzwering tegen Alexander de Grote – gevangengenomen <Demetrioen> *Alexander*: boek VIII, r. 289, 344.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Delos.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cyclades>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Delphi.kmz

4. [https://en.wikipedia.org/wiki/Phocis_\(ancient_region\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Phocis_(ancient_region))

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Delphi#Temple_of_Apollo

6. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al08.html

Demetrius 2 a) Demetrius – hoewel bekend als naam van Syrische (Seleucidische) koningen is er geen historische Demetrius bekend achter de anekdote die Dirc Potter navertelt; e) **Demetrius** – koning van Suryen; g) was bereid de ter dood veroordeelde Sabina veertien dagen vrij te laten op voorwaarde dat iemand haar plaats zou innemen – geeft haar heur vrijheid terug als haar minnaar Floridamas daartoe bereid is en zij na veertien dagen terugkeert; *Minnen loep*: boek II, r. 1826.

Demiete a) bedoeld wordt koning Diomedes [?], koning van de Bistonen in Thracië (zie **Diomedes**); d) het temmen van de mensenetende merries van koning Diomedes was één van de Twaalf Werken van Hercules; e) **Demiete**; g) genoemd in een door Achilles gezongen lied over de heldendaden van onder andere Hercules; *Troyen*: r. 5105.

Demofoen zie **Demophon van Soloferne**

Demof(e)n zie **Demophon 2**

Demolius a) de centaur ¹ Demoleon [*Metamorphoses* XII, 356] ²; e) **Demolius** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Peleus 1 <Demolion> *Troyen*: r. 27329, 27352.

Demophoen zie **Demophon van Soloferne**

Demophoin zie **Demophon van Soloferne**

Demophon 1 a) [Constans: DEMOPHON 1]; e) **Demophon** – Griek en koning; f) echtgenoot van Cethera; g) krijgt Cethera na de val van Troje – na terugkeer verdreven uit zijn land <Demophon> *Troyen*: r. 32429, 33985, 34089.

Demophon 2 a) Demophon ³ – personage in Ovidius' *Heroïdes*, brief II ⁴; b) zoon van koning Theseus van Athene; e) **Demofon**; f) zoon van koning Theseus van Athene; g) raakt na terugkeer uit Troyen door stormachtig weer verzeild in Rodopee, waar koningin Fillis hem liefdevol ontvangt – zweert bij zijn vertrek naar Athene na vier manen naar Fillis terug te keren, maar komt deze belofte niet na <Demofoen, Demofone> *Minnen loep*: boek I, r. 335, 357, 361, 405, 414, 415, 428, 434, 439, 3250; boek II, r. 1676; e) **Demophon**; f) verloofde van Philis; g) kwam niet opdagen op de afgesproken (huwelijks)dag, waarna Philis zichzelf doodt; *Urbaen*: cap. [4].

Demophon (van Louferne) zie **Demophon van Soloferne**

Demophon van Soloferne e) **Demophon van Soloferne** – Saraceense koning van vijf of zes koninkrijken, waaronder Soloferne en Atusien, later ook sultan van Babilonien; f) broer van sultan Karados van Babilonien – oom van Armenius – echtgenoot van ESYOENE van Salensen; g) neemt deel aan de

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Demophon_%28King_of_Athens%29

4. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her2.shtml>

belegering van Constantinopel – verliefd op de Griekse Eryoene van Salensen – gaat met Echites van Athenen c.s. mee naar Armenie en wint de tweekamp tegen koning Polifemus van Barberien – pleit bij zijn broer tevergeefs voor vrede – neemt deel aan het Koningsspel in Constantinopel – raakt gewond en wordt gevangengenomen – wordt na de Saraceense nederlaag Christen en trouwt Eryoene <Demophon, Demophons>

Limborch: boek VII, r. 44, 136, 615, 652, 693, 699, 704, 706, 725, 760, 767, 772, 841, 982, 1036, 1058, 1081, 1085, 1221, 1229, 1289, 1291, 1316, 1413, 1459, 1571, 1613, 1635, 1653, 1661, 1688, 1782, 1798, 1805, 1819, 1862, 1887; boek VIII, r. 20, 144, 240, 247, 260, 273, 282, 369, 383, 404, 432, 436, 450, 467, 483, 485, 489, 500, 522, 530, 544, 549, 558, 569, 577, 591, 603, 610, 720, 732, 1133, 1354, 1395, 1412, 1429, 1444, 1466, 1486, 1498, 1503, 1510, 1524, 1528, 1531, 1540, 1548, 1551, 1564, 1587, 1671, 1672, 1684, 1700, 1735, 1752; boek IX, r. 27, 47, 72, 81, 89, 121, 156, 235, 240, 255, 274, 289, 349, 375, 448, 540, 553, 673, 760, 804; boek XI, r. 94, 138, 144, 161, 593, 627; boek XII, r. 149, 154, 158, 162, 168, 349, 357, 379, 385, 418, 444, 485, 497, 560, 594, 609, 616, 643, 698, 713, 735, 763, 777, 791, 796, 814, 829, 849, 873, 889, 892, 921, 961; e) **Demophon** – heidense koning van Artusye; f) broer van de sultan van Babylonien; g) bemint Eryonen van Salenzen – kiest partij voor de Christenen <Demophon, Demophons> *Limborch Frg*: H50, r. 1, 60, 140; H51C, r. 373, 407; H53, r. 288, 320, 345, 360, 373, 393, 405, 410, 423, 427, 439, 447, 477, 504, 529, 537, 569, 593; H56, r. 27, 69; e) **Demofoen** – Saraceense ridder; f) broer van sultan Carodos van Babilonien – oom van Amynijus – echtgenote van Ysonia van Salenten; g) verder als boven – vecht mee tegen de kalief van Baldac c.s. – overvalt hem in zijn schip – blijft bij koning Etsijtes <Demofoen> *Limborch Prz*: p. 74, 75, 78, 83, 87-93, 95-97, 99, 100, 102-109, 111-115, 118-128, 130-133, 135, 139, 140, 142, 143; e) **Demophon van Louferne** – Saraceense koning van vijf of zes koninkrijken, waaronder Louferne en Artüsien, later ook sultan van Babelonien; f) broer van sultan Karodoes van Babelonien – oom van Armenus – echtgenoot van Ysione van Salenten; g) verder als boven <Demophoen, Demophoin, Demophons>

Lymburch: boek VII, r. 43, 135, 619, 655, 696, 701, 706, 727, 762, 769, 774, 834, 949, 981, 1028, 1042, 1078, 1101, 1105, 1241, 1249, 1311, 1313, 1337, 1434, 1480, 1485, 1596, 1638, 1660, 1678, 1686, 1713, 1805, 1821, 1828, 1842, 1885, 1910; boek VIII, r. 143, 236, 247, 262, 275, 284, 371, 385, 406, 434, 438, 452, 469, 485, 487, 491, 502, 524, 532, 545, 551, 569, 577, 591, 603, 610, 721, 733, 1035, 1123, 1341, 1382, 1399, 1416, 1431, 1453, 1473, 1485, 1490, 1497, 1511, 1515, 1527, 1535, 1551, 1574, 1657, 1658, 1670, 1686, 1719, 1736; boek IX, r. 27, 47, 72, 81, 88, 119, 152, 231, 236, 251, 272, 285, 345, 371, 444, 537, 663, 699, 713, 743, 774, 788, 861, 903; boek XI, r. 108, 152, 158, 175, 675, 703; boek XII, r. 281, 283, 287, 291, 297, 523, 531, 557,

563, 596, 634, 713, 737, 818, 853, 872, 886, 893, 929, 944, 997, 1012, 1034, 1066, 1092, 1097, 1115, 1133, 1164, 1221, 1237, 1240, 1277, 1335, 1634.

Den Briele zie **Briele, Den**

Denant zie **Dynant**

Deneblase h) [West PR: Daneblaise] – stad in Carmelide; i) **Deneblase** – stad van koning Leodegan, gelegen in Carmelide, met als burggraaf Sydonies – belegerd door koning Rioen van Denemarke en de Sennen c.s.; *Merlijn*: r. 17267, 18729, 18744, 22313, 23316, 24070, 27389, 28123.

Denemaerke zie **Denemarken**

Denemarke zie **Denemarken**

Denemarken h) [Moisan I, 2: DANEMARC(H)E] [West PR: Danemarc(h)e] [West VR: Danemarc(h)e, (de)] – het koninkrijk Denemarken,¹ in omvang bij lange na niet hetzelfde als tegenwoordig (ook met Skåne in het zuiden van Zweden) – maar ook de Ardennen (“le Danois” kan een verbastering zijn van ‘l’Ardennois’) – in het middeleeuws Latijn is naast Dania de variant Dacia heel gebruikelijk, zodat er verwarring kan optreden met de Romeinse provincie Dacia, ruwweg het huidige Roemenië – de middeleeuwse weg van, naar en door Denemarken is geografisch niet altijd even realistisch – zie (ook) **Ardennen, Deensche en die Denen**; i) **Denemaerke** – in het noorden van Germania – onderworpen aan Alexander de Grote; *Alexander*: boek VII, r. 1447; boek X, r. 1161; i) **Deenmerke** – land van herkomst van de Noormannen die zich bij Breda vestigen <Deenmerken, Denemerke> *Denensage*: r. 12, 23, 99, 286, 480; i) **Denemarke** – hertogdom – waar de reus Lokefeer het paard Pennevare veroverd op de hertog van Denemarke – de hertog van Denemaerke neemt deel aan het toernooi met als prijs Galiene <Denemaerke, Denemerke> *Ferguut*: r. 2924, 3731, 5253; i) **Denemerken** – toenaam van **Ogier van Denemerken**; *Heemskinderen*: p. 159; i) **Denemercken** – toenaam van **Ogier van Denemercken** <Denemercke> *Hughe Prz*: p. 10, 79; i) **Denemarg** – koninkrijk – bondgenoot van Rome; *Johan*: r. 1530; i) **Deenmarcken** – waar Joncker Jan doorheen reist na zijn vertrek uit Rome; *Joncker Jan*: p. 204; i) **Denemarken** – koninkrijk – land van herkomst van Melian – drie ridders melden aan Galaat uit Denemarken te komen <Denemerken> *Lanceloet*: boek III, r. 1831, 10314; i) **Denemarken** – land van de Denen – de landsheer van Denemarken komt naar koning Arturs hof in Gallen; *Lanceloet*: boek IV, r. 9704; i) **Deenmerken** – land (van herkomst) van Lanseloet van Deenmerken <Deenmerke, Denemerken> *Lanseloet*: r. 0, 178, 704, 839, 934; i) **Denemarke** – hertogdom [?] van Vrederijc de Denois – bondgenoot van Yoen tegen Yrene; *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 143; i) **Denemarke** – koninkrijk van koning Ogier; *Lorreinen O*: r. 2702; i) **Denemerken** – koninkrijk van Godefroot – toenaam van **Ogier van**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Danmark>

Dennemercken alias **die Danoy** <Dennemercken> *Malegijs*: p. 2, 119; i) **Denmarcke** – koninkrijk van Oytger van Denmarcken <Denmarcken> *Karl Meinet*: r. A357, 34; A362, 48; A409, 42, A410, 14; A412, 37, 57; A470, 34; A507, 36; A532, 7; i) **Dennemercke** – mark, veroverd door Oliphart; *Meluzine*: fol. P1rb; i) **Denemarke** – koninkrijk van Rioen van Denemarke <Denemarken> *Merlijn*: r. 18695, 18701, 19043; i) **Denemercke** – Saraceens koninkrijk van Angis; *Merlijn Prz*: fol. B1b, B2a; i) **Dennemarck** – koninkrijk van Gottfried von Dennemarck, die zich aan Karel de Grote moet onderwerpen en zijn zoon Ogier als gijzelaar moet geven – na zijn vaders dood opgeëist door Ogier – van Karahen na zijn doop, geschonken door Ogier die zelf koning van Engellant wordt door zijn huwelijk <Denmarcken, Dennemarcken, Dennemarck, Dennemarcken, Dennemercke> *Ogyer*: r. 62, 493, 496, 506, 2517, [4136], 4316, 4330, 4446, 4466, 4516, 4567, 4830, 4837, 5346, 5545, 5701, 7306, 8673, 9500, 9609, 9899, 20947; i) **Denemarken** – koninkrijk – de koning van Denemarken neemt deel aan het toernooi om Melioers hand – bondgenoot van Sornagur <Denemerken> *Parthonopeus*: r. 3691, 5279; fragm. M I, fol. 1va, 32; i) **Dennemark** – koninkrijk – toenaam van **Ogyer von Dennemark** <Dennmärken> *Reinolt*: r. 423, 4917, 8903, 9145, 9216, 10797; i) **Denenmerken** – toenaam van **Ogyer van Denenmerken** <Denemarke> *Renout*: r. [1088], 2093; i) **Denemercken** – toenaam van **Ogyer van Denemercken** <Dennemercken> *Roelant*: r. P61, P205, P414, P469, P604, P918; i) **Denemercken** – toenaam van **Ogyer van Denemercken** – vaderland van de Sarazijn Rollo; *Rijckaert*: cap. 10, 13-14; i) **Deenmarcke** – land in European; *Troyen*: r. 29015; i) **Denemercken** (or. Dacia) – toenaam en koninkrijk van **Ogyer van Denemercken**; *Turpijn*: V, r. 36; VII, r. 13; XIII, r. 44.

Denemer(c)ken zie **Denemarken**

Denen, die a) [Moisan I, 1: DANOIS] – de Denen alias de Noormannen, ¹ de inwoners van Denemarken (zie **Denemarken**) – in het middeleeuws Latijn zowel Dani ² (van Dania) als Daces (van Dacia) geheten – zie ook **Tontonoy**s; e) **die Denen**; g) tegen wie de inwoners van Belgies zichzelf succesvol verdedigden; *Caesar Prz*: fol. 29r; e) **die Denen**; g) wijken uit naar Brabant als onderweg de Deense koningdochter overlijdt die was uitgehuwlijkt aan de Schotse koning David den Bruys; *Denensage*: r. 422, 441, 449, 603, 609, 621, 648, 670, 678, 691, 701, 722, 726, 727, 731; e) **die Denen** – volk / leger uit Denemarken; g) bondgenoten van koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 9878; e) **die Denen** – volk; g) onderdanen van hertog Vrederijc de Denois – bondgenoten van Yoen tegen Yrene; *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 163, [213], 331; e) **de Denois** – toenaam van **Vrederijc de Denois** <Denois> *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 276,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Vikings>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Danes_%28Germanic_tribe%29

313.; e) **die Denen** – inwoners van Denemarke; g) onderdanen van koning Ogier; *Lorreinen O*: r. 2910; e) **die Danoyts** – toenaam van **Ogier van Dennemercken**; *Malegijs*: p. 2, 315; e) **die Deyne** – toenaam van **Oytger van Denmarcken** <Deynen> *Karl Meinet*: r. A412, 56; e) **die Deenssche** – de mannen van koning Angis; g) aan wie door koning Vortigher de bezittingen van de overwonnen vijanden als soldij gegeven worden; *Merlijn Prz*: fol. B2b; e) **die Danois** – toenaam van **Ogier** <Denois> *Ogier A-D*: r. 175, 181, 183, 336; *Ogier E-G*: r. 24, 33, 42, 48, 79, 86, 99, 117, 128, 158; e) **der Denoys** – toenaam van **Ogier von Dennemarck** <Danoys, Danoyse, Denos, Denoyse, Denoysen, Denoyss, Denois, Denoiss> *Ogyer*: r. 384, 1411, 1772, 2160, 2200, 2239, 2282, 2285, 2478, 2484, 2486, 2497, 2824, 2879, 3030, 3346, 3421, 3504, 3553, 3604, 3612, 3765, 3929, 4112, 4236, 4280, 4387, 4438, 4553, 4561, 4722, 4806, 4824, 4874, 5349, 5593, 5849, 5941, 6019, 6081, 6113, 6149, 9063, 9200, 10907, 11320, 11615, 11680, 11684, 11699, 11704, 12017, 12272, 12364, 12486, 12877, 12926, 14116, 14186, 14777, 15176, 15295, 15321, 15349, 15431, 15477, 15871, 15879, 15905, 15956, 15963, 16244, 16271, 16523, 16865, 17107, 17121, 17143, 17374, 17393, 17659, 17680, 17826, 18050, 18107, 18164, 18203, 18390, 18578, 18692, 18761, 18800, 18840, 18879, 18955, 19026, 19083, 19290, 19310, 19315, 19454, 19545, 19556, 19576, 19627, 19835, 19906, 20266, 20286, 20294, 20322, 20758, 20760, 21142, 21237, 21326, 21468, 23145, 23287, 23558, 23657; e) **die Denen** – volk; g) nemen deel aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3693, 5070; e) **de Denois** – toenaam van **Ogyer von Dennemarken**; *Reinolt*: r. 9305; e) **die Dannois** – toenaam van **Ogier van Denenmerken** <Dannois, Dannoys> *Renout*: r. 1395, 1406, 1645; e) **die Denen** (or. Daces); g) aan wie Karel de Grote Portugal als beloning gaf als zij daar wilden blijven; *Turpijn*: IX, r. 47.

Denenmerken zie **Denemarken**

Denia h) Denia¹ – havenstad aan de Costa Blanca in Spanje; i) **Denia** – bondgenoot van de koningen Ebrahum en Altumaior in de strijd tegen Karel de Grote; *Turpijn*: IX, r. 9.

[Denijs, sent] 1 a) [Moisan I, 1: DENIS 1 (saint)] [West PR: Denis, Saint] [West VR: Denis, Sain(t)] – Dionysius / saint Denis² († ca. 250), legendarische eerste bisschop van Parijs – zie ook **Sent Denijs**, **[Sent Denijs Francken]** en **[Sent Denijs kercke]**; d) martelaar – onthoofd en begraven op de Mons Gaudii (zie **Monjoie!**), het latere Montmartre (zie **Montmarters**) nabij Parijs – beschermheilige van de Franse koningen – één van de veertien noodhelpers – feestdag 9 oktober; e) **sente Denijs**; *Ayoel*: r. 341; e) **sente Denijs**; *Ferguut*: r. 2138, 3832, 5275; e) **sinte Dyonijs**; g) aan het hof van Karel zweert men bij

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Denia.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Denis>

hem; *Heemskinderen*: p. 22, 46, 53, 72; e) **sint Danijs** – heilige; *Lorreinen*: fragm. III, r. 713; e) **sinte Denijs**; *Madelgijs*: fragm. VIII, r. 221; e) **sente Dyonis** <Dionise, Dionisye, Dyonise, Dyonisz, Dyonys> *Karl Meinet*: r. A123, 49; A135, 43; A270, 50; A282, 65; A283, 24; A515, 10; A533, 23, 31, 57; A534, 7, 30, 38; e) **[sint Denijs]** <Denise> *Ogier A-D*: r. 46; e) **sant Denijs** <Dyonijs, sant Dyonise> *Ogyer*: r. 567, 1198, 1378, 13632; e) **sente Denijs**; *Parthonopeus*: r. 318; e) **[sant Dyonis]** <Dionise, Dyonise> *Reinolt*: r. 339, 1653, 2130, 3268, 4748, 5108, 5140, 5820, 5859, 6337, 6374, 6512, 6520, 7015, 8234, 8880, 8958, 9110, 9119, 9317, 9355, 9502, 9620, 9896, 9996, 10303, 10354, 11052, 11573, 11773, 12451, 13202; e) **[sente Denijs]** <Denise> *Renout*: r. 1772; e) **sinte [Denijs]** – aangeroepten heilige <sinte Denise> <*Rose B*: sinte Danyse> *Rose V*: r. 8074; e) **sinte Denijs** – martelaar en apostel van Vrancrijc; g) aangeroepten door Karel de Grote – verschijnt aan Karel de Grote <sinte Denijse, sinte Dyonijs> *Turpijn*: XIII, r. 81, 84, 92, 96.

[Denijs, sent] 2 a) Dionysius de Areopagiet ¹ (1e eeuw n.C.); d) te Athene bekeerd door de apostel Paulus [*Handelingen* 17, 34] ²; e) **sinte Denijs** – heilige – woonde te Athenen; *Jason*: fol. 72r.

Denijs, Sent zie **Sent Denijs**

Den Inganc zie **Levanganc**

Denmanie i) **Denmanie** – toenaam van **Valke van Denmanie**; *Karl Meinet*: r. A496, 5.

Denmarck zie **Denemarken**

Denmarcke(n) zie **Denemarken**

Dennemar(c)k zie **Denemarken**

Dennemarcke(n) zie **Denemarken**

Dennemercke(n) zie **Denemarken**

Denmärken zie **Denemarken**

Denmarck(en) zie **Denemarken**

Denoi(j)s zie **Denen, die**

Denoy's, Godevaert van zie **Godevaert van Deenmerke**

Denoy's kirche, Sant zie **Sent Denijs**

Denoiss zie **Denen, die**

Denos zie **Denen, die**

Denouwe zie **Dunouwe, die**

Denson e) **Denson** – graaf; g) vecht in Grieken in het leger van Tyberius tegen Brutus en Crassus <Densone> *Caesar*: r. 764, 771, 775, 809.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Dionysius_the_Areopagite

2. http://vulgate.org/nt/gospel/acts_17.htm

Dentifelle h) correspondeert mogelijk met [Moisan I, 2: HAUTEFOILLE] – zie ook **Haute Foille**; i) **Dentifelle** – toenaam van **Geryn van Dentifelle**; *Karl Meinet*: r. A229, 48.

Dephebus zie **Deiphebus**

Derben h) or. Derben; i) **Derben** – (haven?)stad in het koninkrijk Licien, waarvandaan Hercules naar Hesperien wil reizen; *Hercules*: cap. [18].

Derefontaine, Dele zie **Terre Foreine**

Derode, here zie **Hardrich**

Dervagant zie **Tervogant**

Dervogand zie **Tervogant**

Deserte h) [West PR: Deserte, (de) la] [West VR: Deserte, de la/le] – koninkrijk van Claudas, gelegen bij Berry (Frankrijk) – hetzelfde als **Berri** – mogelijk hetzelfde als **Borges**; i) **Deserte** – een woest land – oude naam (van **Berri**) – koninkrijk en toenaam van koning **Claudus van Deserte** – toenaam van **Bliobleres van Deserte** <Deserre> *Merlijn*: r. 11509, 11627, 11759, 12486, 12495, 12794, 25444, 26042.

Desiderius zie **Disdier 2**

Desier e) **Desier**; f) zoon van Robbrecht – broer van Robbetsoen en Ogieve; g) strijdt mee tegen Rigaut; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 205, 219.

Desrames e) **Desrames** – Saraceense koning – vijand van Agulant; f) schoonvader van Gelloen – grootvader van Beligant en Marcilijs; g) geeft zijn dochter ten huwelijk aan Gelloen, die Agulant aan hem verraadt <Desramese> *Lorreinen O*: r. 78, 80, 85, 304.

Destarelle h) or. Secarille – de Middelnederlandse vorm zal een verminking zijn van: *de Setarelle; i) **Destarelle** – havenstad in Pirren – waar de oude koning Apollo van Jacomte heen gaat <Destarellen, Destarrellen> *Jason*: fol. 89r-89v.

Destructie van Troyen ende vander amoruesheyt van Troylus ende Briseda, die l) boek gedrukt door de Antwerpse drukker, uitgever en vertaler Jan van Doesborch († 1536),¹ waarin de tragische ‘romantische’ liefdesgeschiedenis van de Trojaan Troylus en de uit Troje verbannen Briseda is ingebed in de ‘historische’ geschiedenis van de ondergang van Troje; m) **die Destructie van Troyen ende vander amoruesheyt van Troylus ende Briseda** – waarnaar verwezen wordt voor Hercules’ aandeel in de verwoesting van Troyen; *Hercules*: Proloog.

Destruxien ende belec[h] van Troyen, Historie vander zie **Historie vander destruxien ende belec[h] van Troyen, die**

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Jan_van_Doesborch

[Deutronoom, Boec van] n) het Oudtestamentische (vijfde) bijbelboek *Deuteronomium*¹; o) **Boec van Deutronoom** – bijbelboek, geschreven door Moyses; *Minnen loep*: boek III, r. 320.

Deuve i) **Deuve** – hoofdstad van Ardaen – waar de borchgraaf van Couchi voor zijn oom Adelaen, die al begraven is door Mazebrouc, een aantal rouwplechtigheden organiseert; *Couchi*: fragm. VII, r. 351, 691.

Devee, Tercre zie **Tercre Devee**

Diadamia zie **Deidamia**

Diademia zie **Deidamia**

Diacolo van Hongherien e) **Diacolo van Hongherien** – koning van Hongherien – leenman van keizer Tybas van Duytslant; g) huwelijkskandidaat voor Floreta – stikt in het wonderharnas dat hem zou moeten beschermen in een tweekamp tegen Turias; *Turias*: p. 33-34, 38-44.

Diamira zie **Deanira**

Diana a) [A-Z 1: Artemis]² — Diana³ – de Romeinse variant van de Griekse godin Artemis⁴ – zie ook **Dalfadiane**; b) dochter van Zeus / Jupiter en Leto / Latona – tweelingzuster van Apollo; d) godin van de jacht en de maagdelijkheid – maangodin – volgens *Le Recueil des Histoires de Troyes* (ca. 1464) van Raoul Lefèvre was Dyane een dochter van de ‘wijze’ koning Jupiter, koning van Actique, die het huwelijk introduceerde in zijn land, waarin voor die tijd vrouwen gemeenschappelijk bezit waren, wat haar echter niet belette om een klooster voor maagden te stichten in de bossen van Archade, waarin Calisto (zie **Calixto**) tevergeefs haar toevlucht zocht voor Jupiter, die haar daar vermomd als maagd verkrachtte, waarna zij door Dyane verstoten werd; e) **Diane** – godin van het wild; g) werd begeerd door Ticius, die daarvoor in de Onderwereld werd gestraft <Dianen> *Eneide*: r. 1794, 3518; e) **Dyane** – goddinne; g) wier beeld staat in een ter ere van haar gebouwde tempel nabij het kasteel van Arciancen – waar Hercules volgens de *Cronieken van Spaengien* Megera als religieuze opsloot, nadat hij uit de mond van Lincus gehoord had dat zij zijn concubine geweest was, en dat hij nog nooit zo’n wellustige vrouw bekend had – tot wie Yole bad als beschermgodin van maagden <Dyanen> *Hercules* : cap. [1]-[2], [13], [22]; e) **Dyana** – godin; g) in wier tempel het huwelijk van Oetes en Ortis plaatsvindt <Dyane, Dyanen> *Jason*: fol. 75r, 88v, 96v, 104r-105v, 107v-108v, 114r, 122v; e) **Dyanen** – afgodin; g) aangeropen door een onvruchtbare vrouw; *Gulden legende*: [2]; e) **vrou Dyane** – godin van het woud; f) peetmoeder van Dyonas; g) aan wie een tempel in Jeruzalem is gewijd – naar wie een brug

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Deuteronomy>

2. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0021.php#a020

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Diana_%28mythology%29

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Artemis>

nabij Bredegan is genoemd <Diane, Dianen, Dyanen> *Merlijn*: r. 20992, 21957, 21974, 34502, 34507; e) **Dyana**; g) in wier tempel Cydipe tempelmaagd was – beschermt Ypolitus en geeft hem de naam Byrbius – doodt Fedra met een donderslag – wordt gezellin van Pocris en geeft haar een jachthond en een pijl die nimmer falen <Dyane, Dyanen> *Minnen loep*: boek I, r. 425; boek II, r. 2617, 2658, 2674, 2686; boek III, r. 529, 540, 548; boek IV, r. 219, 2093, 2095; e) **Diana**; g) minder dan Magelone; *Provencen*: fol. D2v; e) **Diana** – Griekse / heidense godin; g) vereerd in Troje – veroorzaakt volgens Calcas van Troyen de storm die de Grieken belet naar Troje uit te varen – spaart Efegenia, haar door Aghamennon ten offer gebracht <Dianen, Dyaen, Dyana, Dyanen> *Troyen*: r. 4136, 7437, 7462, 7471, 7477, 15331, 26509, 26532; e) **Diane**; g) eerbiedwaardig – voor wie Calixto op bedrieglijke wijze haar zwangerschap verborgen tracht te houden; *Urbaen*: cap. [4]; e) **Dyane**; g) exemplarisch schone maagd; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 802.

Dyandras a) [West VR: Disnadarés]; e) **Dyandras** – ridder, later in dienst van koning Artur; g) vecht met Ginganbrisiel tegen Walewein – door koning Ban en koning Artur gedwongen het gevecht te staken <Dyandraes, Dyandrase> *Perchevael J*: boek II, r. 41646, 41847, 41886, 41892, 41908, 41972, 42027, 42072, 42085, 42090, 42093, 42102, 42125, 42131, 42172, 42185, 42207, 42214, 42240, 42243, 42268, 42300, 42318, 42322, 42326, 42337, 42346, 42349, 42352, 42356, 42395.

Dyane a) or. Dyane – “qui se nommoit dyane. et estoit de tant grande beaulte que bien estoit digne dauoir le nom de celle belle estoille quon appelle dyane qui se demonstre vng petit deuant le iour”; e) **Dyane** – “ende was so uterliken schone als dat si werdich was dies naems Dyane, dat is te seggen negensterre” [lees?: morgenster]; f) echtgenote van Godevaert Dallenson – moeder van Vienne; g) was zeven jaar lang onvruchtbaar, maar beviel vervolgens van een dochter; *Parijs & Vienne*: cap. [1], [9]-[10].

Diane zie **Diana**

Diane, d’Alfa zie **Dalfadiane**

Dianijra zie **Dianira**

Dianira a) [West VR: Dēianirra] – Deianira¹; b) echtgenote van Hercules; d) exemplarisch lichtgelovige en jaloerse vrouw, die als gevolg daarvan de dood van haar echtgenoot bewerkstelligde; e) **Deanira** (hs. Diamira); g) exemplarisch mooie vrouw; *Alexander*: boek VIII, r. 119; e) **Dyanira**; f) dochter van koning Oeneus van Calcedonien – zuster van Gorge – (derde) echtgenote van Hercules; g) wordt bij het oversteken van de rivier de Hebenus geroofd door de centaur Nessus – gelooft de stervende Nessus als hij haar een (giftig)

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Deianeira>

liefdesserum aanbiedt – wordt door Hercules vergeten nadat hij Yole heeft leren kennen – wijst Hercules door middel van een door Licus bezorgde brief terecht – stuurt hem een hemd op dat gekookt is in het serum dat zij van de stevende centaur Nessus gekregen heeft om hem van zijn liefde voor Yole te genezen; *Hercules*: cap. [16]-[18], [22]-[24]; e) **Dianira**; f) echtgenote (“amie”) van Hercules; g) overwint haar ‘onoverwinnelijke’ man door hem een vergiftigd hemd te sturen, waarna hij om aan de pijn te ontkomen zich in de vlammen stort <*Rose V*: Dyanira> *Rose C*: r. 8581; *Rose V*: r. 8685; e) **Dianijra**; g) was er de oorzaak van dat Hercules verbrandde <Dyaniram> *Stijevoort*: refr. 5, 55.

Dyaspen a) Diaspes [*Alexandreis* III, 74]¹; e) **Dyaspen** – Perzisch ridder; g) gedood door Emenidus; *Alexander*: boek III, r. 148.

Dybolt van Loreem zie **Tybaut van Loreyn**

Diciaens zie **Diviciacus van Ostum**

Dydama zie **Deidamia**

Diderich zie [**Diederick**] 2

Dideric zie **Diederijc van Ardan**

Didiuciacus zie **Diviciacus van Ostum**

Dido a) [A-Z 1: **Dido**]² [Moisan I, 1: DIDON] [West PR: **Dido(n)**] [West VR: **Dido**] —
 Dido³ – legendarische Fenicische koningin van Carthago; b) (legendarische) dochter van koning Agenor van Tyrus – nicht en echtgenote van Sychaeus – later de kortstondige en tragische geliefde van Aeneas; e) **Dido**; f) dochter van Agenor van Tyren – zuster van Europa en van Cadmus, Cilix en Fenix; g) stichtte Carthago – pleegt zelfmoord uit liefde voor Eneas; *Alexander*: boek VII, r. 1629; boek VIII, r. 120; e) **Dido** – afkomstig uit Tyre – vorstin (“fruwe”) van Karthago in Libia – toegenaamd: “die riche” (d.i. ‘de machtige’); f) zuster van Anna – echtgenote van Sicheus – geliefde van Eneas der Trojan; g) vlucht nadat haar man Sicheus door haar hebzuchtige broer (d.i. Pygmalion) gedood is uit Tyre naar Libia – met de list van de ossehuid verwerft zij een groot stuk land, sticht Karthago – nodigt de aangespoelde Eneas c.s. uit – Venus en Cupido zorgen ervoor dat zij op Eneas verliefd wordt via het kussen van Aschanius – vraagt haar zuster Anna om raad in de liefde – trouwt met Eneas, achtergebleven tijdens de jacht – is zeer bedroefd als Eneas het gebod van de goden om verder te zeilen opvolgt en laat al zijn geschenken verbranden als offer aan Venus, met zijn zwaard doorboort zij haar hart en stort zich in het vuur – Eneas ziet haar in de Onderwereld op weg naar zijn vader <Didon, Didonen, Didoni, Tido> *Eneide*: r. 288, 339, 401, 413, 416, 444, 456, 517, 574, 616, 652, 730, 741, 744, 757, 801, 821, 838, 850, 863, 888,

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

2. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0035.php#a034

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Dido_%28Queen_of_Carthage%29

902, 1231, 1286, 1363, 1415, 1461, 1472, 1481, 1553, 1615, 1631, 1661, 1687, 1766, 1791, 1874, 1875, 1899, 1907, 1981, 1995, 2003, 2032, 2034, 2067, 2175, 2246, 2334, 2396, 2458, 2462, 2516, 3297, 4224, 9210, 10666, 11180; e) **Dido**; g) verblijft in de hel – exemplarische zelfmoordenaarster; *Floris*: r. 1255; e) **Dido**; g) verder als boven; *Floris Prz*: cap. [3]; e) **Dydo**; f) echtgenote van de koning van Thiri – zuster van Pymalion; g) vlucht voor haar broer naar Affrica – sticht daar Cartago op grond die zij listig koopt van koning Serbas – wordt verliefd op de uit Troyen gevluchte Eneas – pleegt teleurgesteld zelfmoord na diens vertrek naar Ytalyen met het zwaard dat Eneas haar cadeau gaf <Dido> *Minnen loep*: boek I, r. 1029, 1036, 1072, 1094; boek II, r. 1689; e) **Dydo** – koningin van Cartaengen; f) geliefde van Eneas; g) geloofde Eneas' belofte van trouw, doodde zichzelf met een zwaard toen hij toch vertrok <Rose V: Dido> *Rose C*: r. 11985; *Rose V*: r. 12165; e) **Dido**; g) was genadig voor Eneas – exemplarisch toornige vrouw; *Stijevoort*: refr. 5, 67; e) **Ydonie**; f) geliefde van Eneas van Troyen; g) ontvangt van Eneas de hoofdband van Hector <Dydo, Ydomen> *Troyen*: r. 15531; e) **Dydo** – koningin van Carthago; f) dochter van Agenor – zuster van Pigmalion – echtgenote van Sitheus – geliefde van Eneas van Troyen; g) gevlucht na de moord op Sytheus – stichtte Carthago op listig van koning Jarba gekocht land in Affrycke – doodde zichzelf (stort zich in een zwaard) nadat Eneas ondanks haar liefde vertrokken is uit Carthago naar Italia – had het kostbare kleed gegeven waarmee onder andere Eneas nu de dood van Pallant probeert te vergoeden / verzachten bij koning Euander <Dido> *Troyen*: r. 29197, 36624, 36633, 36652, 36718, 36738, 36778, 36802, 36829, 36836, 36872, 36890, 36892, 36926, 36946, 36984, 36987, 36993, 37015, 37017, 37059, 38244, 39458; e) **Dydo** – koningin; f) echtgenote van Sycheus – broer van Pigmalion – geliefde van Eneas; g) verder als boven <Dido> *Troyen Prz*: fol. 139vb, 140vb, 141ra, 141va, 142ra, 142rb, 142vb, 149vb, 156rb; e) **Dido** – koningin; g) exemplarische slachtoffer van de liefde; *Vergi Prz*: r. 556.

[Diederec] a) or. Thieri; e) **[Diederec]**; f) vader van Garijn; g) genoemd in het exempel ['Vaticinium'] dat de zoon van de keizer vertelt om zijn vader ervan te overtuigen dat hij door zijn stiefmoeder valselijk van verkrachting beschuldigd is <Diederecs> 7 *Vroeden*: r. 4272.

[Diedereck] zie **Diederick 1**

Diederich von Ardan(e) zie **Diederijc van Ardan**

Diederijc e) **Diederijc** – toekomstig heer van Marchia [?]; f) neef van Alijt <Diederike> *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 37, 55.

Diederijc zie **Diederic van Brietsewout**

Diederijc zie **Diederick 1**

Diederijc van Ardan a) [Moisan I, 1: THIERRI(S) 69, D'ARDENNE] – Thierry d'Ardane / l'Ardenois; b) zwager (echtgenoot van een zuster) van Doon de Maience –

vader van Bérart de Mondisdier; e) **Dideric**; g) kiest partij voor Tulpijn als deze stelling neemt tegen Karel de Grote die Ridsaert, Adelaert en Wridsaert wil laten ophangen; *Heemskinderen*: p. 105; e) **Diederick van Ardennen** – ridder – leenman van koning Karel van Vrancrijk; g) in het conflict tussen Karel en Hughe pro Hughe van Bourdeus; *Hughe Prz*: p. 79; e) **Dederich van Ardaniën** – graaf – raadsman van Karll Meynet; f) vader van Berandis – oom van Morande van Ryvere <Dederichs, [van Valcianen Dederich]> *Karl Meinet*: r. A229, 23; A235, 40; A240, 43; A242, 30; A245, 28, 41; A247, 22, 30, 41; A248, 37, 47, 61; A249, 46; A250, 17; A252, 12, 27, 59; A267, 14; A273, 4; A283, 4, 7; A289, 70; A290, 68; [A396, 4]; e) **[Diederich von Ardane]** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote <Diederich, Diederichen von Ardane> *Ogyer*: r. 234, 3793; e) **Diederich von Ardan** – hertog; g) aan het hof van Karle – weigert Ritzart op te hangen <Dieterich, Dietherich> *Reinolt*: r. 4923, 9541, 10687, 10770; e) **Diederijc van Ardan** – hertog – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote <Diderike, Diederike> *Renout*: r. 1102, 1979, 2065; e) **Diederic van Ardennen** – deelnemer aan het toernooi dat Carel de Groote te Parijs houdt op de laatste dag van april – door Rijckaert zonder Vreese in diens vermomming als de Ridder mette Gulde Wapenen verslagen in het Bosch van Vincennen; *Rijckaert*: cap. 10, 14.

Diederijc van Britzewout zie **Diederic van Brietsewout**

Diederijck zie **Diederick 1**

Diederic zie **Diederic van Lusignen**

Diederic zie **Diederick 1, 3**

Diederic van Assenede 1) de dertiende-eeuwse Vlaamse (Brugse [?]) auteur / vertaler van *Floris ende Blancefloer* – traditioneel geïdentificeerd als de Franstalige [?] klerk Di(e)r(e)kin de Has(se)nede¹ van de Vlaamse gravin Margaretha II van Constantinopel (ca. 1202-1280), wat op zijn zachtst gezegd aanvechtbaar is aangezien Di(e)r(e)kin geen bekende verkleinvorm van Diederic (T(h)ier(r)i in het Frans) is, mogelijk wel van Ydier – deze negentiende-eeuwse ‘identificatie’ lijkt vooral gebaseerd op emancipatorisch droomdenken: aan het Vlaamse grafelijke hof zou ook plaats geweest zijn voor Nederlandstalige literatuur, voor welke veronderstelling naast de bovengenoemde casus geen spoor van bewijs gevonden kan worden: het Vlaamse hof was ten tijde van Diederic door en door francofoon, reden waarom Vlaming en tijdgenoot Jacob van M(a)erlant († 1288 [?]) zijn heil elders zocht c.q. moest zoeken – de toenaam “van Assenede” kan zowel slaan op de plaats van aanstelling alsook op de herkomst als iemand zijn geboortedorp c.q. -stad verlaten heeft en elders is gaan wonen en werken; m) **Diederic van Assenede** <Diederike> *Floris*: r. 23, 1356.

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Diederik_van_Assenede

Diederic van Brietsewout a) mogelijk dezelfde als **Diederick 3**; e) **Diederic van Brietsewout** – ridder in dienst van koning Karel de Grote; g) vooruit gestuurd naar het toernooi in Eggermont – ceremoniemeester [?] op het huwelijk van Spiet en Ysane <Diederick, Diederic van Brissewout> *Malegijs*: p. 114, 222; e) **Diederic van Britsewout** – ridder van Karel de Grote; *Roelant*: r. P612; e) **Diederijc van Britzewout** (or. Teodericus); g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote in Spaengien vocht – ooggetuige van Rolants dood – overwint Pynabellus in een godsoordeel over het verraad van Gauloen – wordt met andere gesneuvelde helden begraven op het heldenkerkhof van Arle <Diederijc, Dyeric, Tedricus, Tidricus, Tydricus> *Turpijn*: V, r. 40; XI, r. 75, 90, 111; XIII, r. 23, 73.

Diederic van Lusignen a) or. Thierry de Lusignen, heer van Partenay; e) **Diederic van Lusignen** – heer van Pertinay, Vernon tot de haven van Rochellen; f) negende zoon van Meluzine en Raymondin – broer van Vriam, Edon, Guyon, Anthonis, Reynaut, Godefroy metten Grooten Tande, Froymont, Raymont en Horrible; g) ontving na de dood van zijn broer Godefroy al diens bezit <Dierick, Diedericken, Diederick, Diederics> *Meluzine*: fol. A2va, P2va, T5ra, V1ra, X1ra, X1rb, X3rb, X5rb, X5va, X6va, Y1va, Y3ra, Y3rb, Y3vb, Y4va, Z4va, Z4vb.

Diederick 1 e) **Diederick** – ridder, later voogd van Sivilien, later voogd van Engelant – leenman van Buevijn van Austoen; f) oudste zoon van Seghebalt van Grymmerstoel – broer van Gwijde – tweede echtgenoot van Macadose – stiefvader van Goddaert en Boudewijn; g) dapper en trouw – ontdekt Buevijns vermissing aan het hof van Austoen – vertrekt met Seghebalt en Geeraert / Buevijn om Austoen en Grymmerstoel te heroveren – wint de toernooiprijs bij het huwelijk van Buevijn en Susiane – helpt geblinddoekt Susiane bij haar bevalling en vindt later Ghijs bij een vissersechtpaar te Colene – vecht in Sivilien tegen de Saracenen – trouwt met Macadose en wordt voogd voor Macadoses tweeling – wordt gouverneur van Engelant voor koning Boudewijn <Dederic, Dederick, Diederecken, Diederic, Diedericke, Diedericken, Diedericx, Diederijc, Diederijck, Diederijcken, Diederijcs, Diederiken, Diedirick, Dierijc, Dyederic, Dyederick, Dyedericken, Dyederijck> *Buevijn*: fol. A5v, A6v, B2v, B3r, B4v, B5r, F1r, F2v-F4r, F6r, G2v-G3v, H4r, H4v, H5v-H6v, I1v-I4r, I5r, I6v, K1r, K1v, K3v, K5r-K6v, L1r, L3r, L4r, L4v, M1r-M3v, M5v.

[Diederick] 2 e) **Dederich** – schenker van Pippyn van Vrankrich; g) vertrouweling van David – beschermer van de jonge Karll Meynet – na Karll Meynet eigenaar van het zwaard Galosevele <Dederiche, Diderich> *Karl Meinet*: r. A8, 23, 35, 38; A21, 24; A21, 47, 59, 63; A22, 7; A23, 22; A25, 44; A26, 9, 14, 55; A27, 2, 33, 48, 58; A28, 60; A30, 22, 58; A31, 13; A38, 12; A40, 23; A42, 26, 30, 42, 53; A50, 55; A61, 5; A84, 12, 19, 33, 36; A85, 13, 21, 37, 47; A86, 12; A95, 28; A96, 24, 29, 36; A99, 2; A100, 2; A103, 31; A109, 37; A118, 68; A119, 1; A120, 1;

A134, 3, 53; A136, 24; A138, 49; A144, 17; A148, 24; A150, 35; A152, 16, 24; A158, 40; A180, 16; A190, 36; A193, 54; A202, 65; A203, 10.

Diederick 3 a) [Moisan I, 1: THIERRI(S) 68, L'ANGEVIN] – Tedricus, ook Thierry l'Angevin – mogelijk dezelfde als **Diederic van Britsewout**; b) broer / zoon van Jofroi d'Anjou; d) schildknaap van Roland en kampioen voor Karel de Grote; e) **Dederich Lamp** – schildknecht van Rolant – geboren in Anschauwen; g) verslaat Pynabel; *Karl Meinet*: r. A522, 67; A523, 39, 43, 58; A524, 10, 12, 31; A525, 34, 57, 68; A526, 19, 29, 39, 46, 50, 57; A527, 28, 52; A528, 2, 10, 32, 48, 58; A529, 9; A530, 4, 20; e) **Diederick** – schildknecht van Roelant <Diederic> *Roelant*: r. P931, P936, P981.

Diederick zie **Diederic van Brietsewout**

Diederick zie **Diederic van Lusignen**

Diederick van Ardennen zie **Diederijc van Ardan**

Diedirick zie **Diederick 1**

Diefde zie **Diefte 1**

Dieff(de) zie **Diefte 1**

Diefte 1 a) Diefstal, allegorie ¹; e) [**Diefte**]; f) kind van Nidicheit en Hoeverde – broer / zuster van Discordia, Ghiericheit, Roem en Achterspraken <Dieften> *Limborch*: boek III, r. 1291; e) **Diefte** – woont in het kasteel van Aventure; f) kind van Ghiericheit – broer / zuster van Dienst, Comenscap, Meynheit, Loesheit en Roef; *Limborch*: boek X, r. 505, 555; e) **Diefte**; f) kind van Girecheit; *Limborch Frg*: H54, r. 295, 345; e) **Dieffde**; f) broer / zuster van Discordia, Avaricia, Lecker en Achtersprechen – kleinkind van Cloto; *Lymburch*: boek III, r. 1283; e) **Diefde**; f) kind van Giricheit – broer / zuster van Dienst, Coümenschaff, Meynheit, Loesheit en Roüff <Dieff> *Lymburch*: boek X, r. 509, 559.

Diefte 2 a) or. Larrecin – Diefjesmaat, allegorie ²; e) **Diefte** – [jongen]; f) zoon van Aermoede; g) gaat 's-nachts uit stelen, geholpen door Slavenie – had Hongher als voedster <Dieften> *Rose C*: r. 8867, 9361, 9433, 9443, 11033; e) **Diefte** – idem <Dieften> *Rose V*: r. 8983, 9531, 9603, 9613, [11203].

[**Diegezes**] a) vrijwel zeker corrupt, maar los daarvan ook onidentificeerbaar aangezien er geen tekst (uit de Griekse mythologie) bekend is waarin deze plot beschreven staat: meisje loopt hard tegen de man die door haar vader gevangen gehouden wordt, overwint en bevrijdt hem zo; e) [**Diegezes**]; g) “die scoen Arpale die teghen die Gezes liep”; *Troyen*: r. 18468.

Dielis zie **Gelijs**

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Dienst a) Dienstbaarheid, allegorie ¹; e) **Dienst** – woont in het kasteel van Aventure; f) zoon van Ghiericheit – broer van Comenscap, Meynheet, Loesheit, Diefte en Roef <Dienste> *Limborch*: boek X, r. 476, 573; e) **Dienst**; f) kind / zoon van Girecheit <Dienste> *Limborch Frg*: H54, r. 264, 363; e) **Dienst**; f) kind van Giricheit – broer / zuster van Coümenschaff, Meynheit, Loesheit, Diefde en Rouff; *Lymburch*: boek X, r. 478, 577.

Dyepenee h) Drepanum, ² het huidige Trapani, ³ havenstad aan de noordwestkust van het Italiaanse eiland Sicilië; i) **Panee** – havenstad op Cecile 1 (van koning Achestus) – waar Anchises ziek wordt en sterft tijdens Eneas' zwerftocht; *Troyen*: r. 36442; i) **Dyepenee** – havenstad van koning Achestis op Cecylien – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 138vb.

Diephebus zie **Deiphebus**

Dierijc zie **Diederick 1**

Dyeric zie **Diederic van Brietsewout**

Dierick zie **Diederic van Lusignen**

Diesdier zie **Disdier 2**

Diesce zie **Dietsche**

Diesch(e) zie [**Dietsc, dat**]

Diet(h)erich zie **Diederijc van Ardan**

[Dietsc, dat] n) het Diets, ⁴ de Middelnederlandse aanduiding van de (Germaanse) volkstaal zoals gesproken in de Nederlanden – aangezien er geen taalgrens naar het oosten bestond, is het praktisch onmogelijk om te zeggen waar het Middelnederlands overgaat in het Niederdeutsch en het Mitteldeutsch – zie ook [**dat Duitsch**]; o) **Dietsce** <Dietsch, Dietsche> *Alexander*: boek I, r. 69; boek II, r. 372; boek V, r. 1238; boek VII, r. 695, 705, 1136; boek IX, r. 1221; o) **Duyts**; *Appollonius*: fol. E4v; o) [**Dietsch**] – in welke taal het verhaal verteld wordt <Dietscher> *Boerden*: XVIII, r. 12; o) **Tiusche** – taal waarin Heinrich von Veldiche zijn *Eneas-roman* heeft gedicht; *Eneide*: r. 13438; o) **Dietsche** – vanuit het Walsch vertaald; *Floris*: r. 26, 1357; o) [**Dietsche**] – naar welke taal de Latijnse *Heimlichkeit der heimlichkeiten* vertaald werd <Dietschen> *Heimlichkeit*: r. 246; o) **dat Du^esch**; *Graal & Merlijn*: r. 587; o) **Dietsche**; *Lanceloet*: boek II, r. 11375; o) **Dietsch** – taal van de leken c.q. diegenen die het Latijn niet beheersen <Die[sch], Diesche, Due[t]s[cen]> *Leven ons Heren*: r. 37, 43, 72, 912; o) **Dietsce**; *Lorreinen O*: r. 59; o) **Duitsche** <Duytscher, Duytsce> *Meluzine*: fol. A2ra, A5ra, Y1vb; o) **Dietsce** <Dusche, Dutsche> *Merlijn*: r. 11181, 22016, 36194; o) **Duytsche**; *Olivier*: fol. A5r; o) **Dietsche** – uit het Walsch vertaald; *Reynaert*

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Trapani>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Trapani.kmz

4. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Diets>

A en F: r. 5, 9, 1459; o) **Duytsche** <Duytsch> *Reynaert Prz*: r. 1077, 3008;
 o) **Duutsch** – uit het Walsch vertaald <Duutsche> *Reynaerts Hst*: r. 9, 1499,
 4039; o) **Dietsch** (Fra. geen equivalent) <Dietsche, ch> *Rose C*: r. 29, 9741,
 9769; o) **Dietsce** (Fra. geen equivalent); *Rose V*: r. 13947; o) **Diets**; *Torec*:
 r. 2556; o) **Duyts** <Duytsche, Duytschen> *Troyen*: r. 7, 53, 27736, 28629;
 o) **Duytsche** – “ende is uten Latijne in Duytsche int corte getrocken”; *Turpijn*:
 proloog; o) **Dietsch**; *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 2, r. 174; fragm. Al, r. 879;
 o) **Dietsche**; *Walewein*: r. 6.

Dietsce zie [Dietsc, dat]

Dietsce zie **Dietsche**

Dietsch zie [Dietsc, dat]

Dietsche n) Dietse, Middelnederlandse; o) **Dietsche**; *Denensage*: r. 298; o) **Dietsce**
 <Dietscer> *Flandrijs*: r. 1051, 1297; o) **Duesche**; *Graal & Merlijn*: r. 5;
 o) **Dietsche** (Fra. geen equivalent) – “in Dietsche woerden”; *Rose C*: r. 2001;
 o) [**Dietsce**] – “dietscer tongen”; *Rose V*: r. 2626; o) **Duytsche** <Diescer,
 Duytscher> *Troyen*: r. 5, 108, 30281, 36832.

Dietsche zie [Dietsc, dat]

[**Digenes**] a) Digenes Akritis [?] ¹ – populaire Byzantijnse held die zich vooral geliefd
 maakte als strijder tegen invallende (Turks-islamistische) volkeren;
 e) **Digenen** – die “siin lijf tormente omme een scone wijf”; *Leven ons Heren*:
 r. 13.

Digioen h) [Moisan I, 2: DIJON] – Dijon ² aan de samenvloeiing van de rivieren de Ouche ³
 en de Suzon ⁴ in Bourgondië, Frankrijk; i) **Ditsun** – stad opgeëist door Aiol;
Aiol: r. 296; i) **Digioen** – stad in Burgongen; *Caesar Prz*: fol. 15v.

Diixe a) mogelijk wordt bedoeld Clytia, ⁵ aanbiddster van Apollo, die door gebrek aan
 wederliefde in een zonnebloem verandert; e) **Diixe** – schone jonkvrouw;
 g) krijgt geen wederliefde en sterft daardoor <Doriecse [emendatie]>
Parthonopeus: r. 6392 (hs. “doe icse”), 6441.

Dijsdier zie **Disdier 2**

Dilopen a) de Dolopiërs [*Metamorphoses* XII, 364] ⁶ – onderdanen van koning Amyntor;
 i) **Dilopen** – koninkrijk van koning Amictor; *Troyen*: r. 27346.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Digenis_Acritas

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dijon.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ouche>

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Suzon_%28rivière%29

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Clytia>

6. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

- Dimas** a) Dymas [*Aeneis* II, 340]¹; e) **Dimas** – Trojaan; g) volgt Eneas van Troyen uit het brandende Troje – gedood bij de poging Cassandra te redden uit handen van de Grieken; *Troyen*: r. 32081, 32142, 32160.
- Dimas van Darioen** a) [Constans: DINAS D'ARON]; e) **Dimas van Darioen** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Priamus van Troyen bij één van zijn bijvrouwen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Danaus van Daren, van Daron Danaus> *Troyen*: r. 9476, 10477.
- Dymen** a) onduidelijk is waar Jacob van M(a)erlant de namen vandaan heeft, waarmee de stervende Daris zijn zuster, zoon en dochter aanduidt; e) **Dymen** – Perzische; f) zuster van koning Daris van Percen; *Alexander*: boek VII, r. 540.
- Dimus 1** a) Dinus [*Alexandreis* III, 65]²; e) **Dimus** – Perzische strijder; g) gedood door Orestes <Dimuse> *Alexander*: boek III, r. 119, 132.
- Dimus 2** a) Dimus [*Alexandreis* VIII, 97]³; e) **Dimus** – Griek en schildknecht van Philotas; g) beraamt met Demetrius en Lecolaus een aanslag op Alexander de Grote, die verijdeld wordt doordat Alexander tijdig de geruchten hoort – doodt zichzelf als zijn verraad wordt ontdekt <Dimuse> *Alexander*: boek VIII, r. 281, 285, 298, 302, 308, 325, 345, 381, 538, 544, 619, 645, 663, 665.
- Dyna** a) Dina⁴ [*Genesis* 30, 21]⁵; b) dochter van Jacob en Lea; d) ontvoerd en verkracht door de onbesneden Sichem, zoon van de Chiwwiet Hemor – Jakob en Hemor komen tot overeenstemming voor een huwelijk op voorwaarde dat Hemors volk zich laat besnijden, maar Jakobs zonen Simeon en Levi nemen wraak, doden alle mannen inclusief Sichem en Hemor en plunderen de stad; e) **Dyna**; f) dochter van patriarch Jacob – zuster van Levi en Symeon; g) tegen haar wil de stad Sychem ingesleurd en daar verkracht door Sychemiten – gewroken door haar broers die zonder toestemming en medeweten van hun vader alle mannen van Sychem doodslaan – exemplarisch voorbeeld van hoe gewelddadig de gevolgen van verkrachting zijn; *Minnen loep*: boek III, r. 1119.
- Dinacus** zie **Diviciacus van Ostum**
- Dynant** h) [Moisan I, 2: DINANT] [West VR: **Dinant**] – Dinant⁶ aan de rivier de Maas⁷ in Wallonië, België – gedurende de Middeleeuwen deel uitmakend van het prinsbisdom Luik; i) **Dynant** – stad in Germania, dat ten tijde van Julius Cesar een deel van Gallen was; *Caesar Prz*: fol. 6v; i) **Denant** – stad, door Karel de

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen2.shtml>

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al08.html

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dinah>

5. http://vulgate.org/ot/genesis_30.htm

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth_Dinant.kmz

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Meuse_River

Grote uit het bezit van Florenis aangeboden aan Karahen von Perthij; *Ogyer*: r. 4027.

Dynas a) Dymas¹ – koning van Phrygië; b) vader van Hecuba – maar ook Cisseus, koning van Thracië, wordt als vader genoemd (onder andere in Vergilius' *Aeneis*); e) **Dynas** – koning; f) vader van Ecuba; *Troyen*: r. 7002.

Dindij zie **Inden, die**

Dyndimus a) Dandamis / Dindimus,² legendarisch koning van de Brahmanen c.q. Gymnosofisten; e) **Dyndimus** – heer van Bragmannen lant; *Alexander*: boek X, r. 911.

Dyne h) [Constans: GAUDINE (LA)]; i) **Dyne** – toenaam van hertog Polixmart van Dyne <Dine, Vaudine> *Troyen*: r. 13840.

Dinouwe zie **Dunouwe, die**

Diodemes zie **Dyomedes van Calidoen**

Diogene a) Fr. Dyogene, Sp. Demea; e) **Diogene**; f) dochter van de koning van Polen – echtgenote van keizer Maximiliaen van Duytslant – moeder van de tweeling Meliadus en Melisse, die zij op zeer late leeftijd kreeg, nadat drie kinderen uit de eerste jaren van hun huwelijk op zeer jonge leeftijd stierven; *Meliadus*: Voorrede, cap. 1.

Diogenes a) Diogenes³ († 323 v.C.); d) excentrisch en aanstootgevend filosoof en één van de beeldbepalende stichters van het Cynisme, dat onder andere wereldverzaking en ascetisme predikte, welke boodschap bij met name de oosterse christenen in goede aarde viel – gedurende de Middeleeuwen vooral bekend om zijn spraakmakende ontmoetingen met Alexander de Grote; e) **Diogenes**; g) auctoritas – exemplarisch evenwichtig en verstandig man <*Rose V*: Dyogenes> *Rose C*: r. 5595; *Rose V*: r. 5645.

[Dyoclesien] a) or. Dyoclesiens – pseudo-historisch personage dat geënt lijkt op Gaius Aurelius Valerius Diocletianus⁴ (ca. 244-ca. 311) en keizer van Rome (284-305); e) **Dyoclesiyan** – keizer te Rome; g) hertrouwt na de dood van zijn echtgenote (op aandringen van zijn heren) een jongere vrouw, die zijn zoon (waarvan zij het bestaan niet wist, omdat hij in de leer gegeven was bij de Seven Vroeden) tracht te verleiden – als de zoon weigert, simuleert zij verkrachting en wordt door de keizer geloofd – dankzij het afwisselend vertellen van exempelen ['Arbor', 'Aper', 'Gaza', 'Senescalcus', 'Virgilius', 'Septem sapientes' en 'Roma'] door de keizerin, de Seven Vroeden en als laatste de zoon ['Vaticinium'], die in verband met een voorspelling zeven dagen moest zwijgen, kan de lichtgelovigheid van de oude, dwaze en jaloerse vader, die zijn enige zoon wil laten ophangen, worden omgebogen tot het

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dymas>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_romance

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Diogenes_of_Sinope

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Diocletian>

‘wijze’ inzicht dat hij het slachtoffer is van vrouwenbedrog – veroordeelt zijn echtgenote tot de brandstapel <Dyocliseen> 7 *Vroeden*: r. 9, 16.

Dyoclesiyen zie [Dyoclesien]

Dioles a) [West PR: Dyoglis] – seneschalk van de Saksische koning Magloras; e) **Dioles** – ridder, één van de Sennen; g) bij Garlot gedood door Elisier; *Merlijn*: r. 32645.

Diomana e) **Diomana**; f) (erf)dochter van graaf Quierijn – echtgenote van Tiban <Dyomana> *Turias*: p. 72-77.

Dyomeda zie [Hypodamie]

Dyomede zie **Dyomedes van Calidoen**

Diomedes a) Diomedes¹ – koning van de Bistonen in Thracië – zie ook **Demiete**; d) het temmen van de mensenetende merries van koning Diomedes was één van de Twaalf Werken² van Herakles / Hercules; e) **Dyomedes** – tyrannieke koning van Traetsen; g) heeft 100 gezellen bij zich – voert zijn paarden mensenvlees van geslachte gevangenen die hun losprijs niet konden betalen – verslagen en gedood door Hercules; *Hercules*: cap. [22]-[23]; e) **Diomedes** – koning van Traetsen; g) tiran – verslagen door Jason van Mirmidonien <Dyomedes> *Jason*: fol. 41r, 42r-43v, 53r, 54v.

Diomedes zie **Dyomedes van Calidoen**

Dyomedes zie **Ydomeneus**

Dyomedes van Calidoen a) [A-Z 1: Diomedes]³ — Diomedes⁴ – koning van Argos – dezelfde als **Tytides**; b) zoon van Tydeus – geliefde van Briseida / Criseida; d) Grieks strijder in de Grieks-Trojaanse oorlog – afkomstig uit Calydon (zie **Calidoen 1**) – na afloop van de Trojaanse Oorlog en zijn verdrijving woonachtig te Arpi (zie **Arpoenten**) in Apulië, Italië; e) **Dyomedes** – Griekse held uit de Trojaanse Oorlog; g) stal met Ulixes het Pallas-beeld uit Troje; *Alexander*: boek VIII, r. 580; e) **Dyomedes van Calidoen** – afkomstig uit Lonoere – toegenaamd: “die Felle”; f) zoon van Tydeus – neef [?] van Leoretas – neef (via zijn moeder) van Tricolomus – echtgenoot van Agial; g) vriend van Ulixes – strijdt mee tegen de Trojanen om Helena – met Ulixes bode van de Grieken bij diverse gelegenheden – verliefd op de Trojaanse Briseida – vecht tegen Troylus – geeft Paris van Troyen de genadeklap – stelt voor de dode koningin Penthiseleye in de rivier te gooien – moet bij terugkeer uit Troje de heerschappij over zijn land heroveren op zijn vrouw Agial – weigert bondgenoot te zijn van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. en later van koning Latyn in het conflict Turnus-Eneas <Diodemes, Diomedes, Dyomede, Dyomedes, van Celidone Dyomedes> *Troyen*: r. 154, 161, 220,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Diomedes_%28Thracian_king%29

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Heracles#Labours_of_Heracles

3. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0036.php#a035

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Diomedes>

320, 340, 365, 381, 497, 511, 589, 5475, 5550, 5720, 5750, 5790, 5929, 5954, 6349, 6362, 6498, 6697, 7169, 7727, 7891, 7914, 7945, 9731, 11948, 12120, 12130, 12152, 12628, 13426, 13519, 13667, 13901, 13926, 14055, 14110, 14309, 14332, 15550, 16147, 16155, 16182, 16307, 16325, 16440, 16469, 16599, 17062, 17087, 17092, 17125, 17300, 17309, 17966, 17990, 18021, 18041, 18130 (I-69), 18195, 18209, 18215, 18224, 18231, 18234, 18242, 18249, 18299, 18319, 18414, 18859, 18868, 18892, 19358, 21810, 22106, 22650, 22947, 22985, 23119, 23209, 23303, 23339, 23347, 23420, 23428, 23536, 23574, 23603, 23663, 23918, 24969, 25740, 26105, 26227, 26233, 26636, 26643, 26905, 27696, 27865, 27917, 27929, 28030, 28055, 28066, 28071, 28076, 29511, 29553, 29587, 29599, 29609, 29997, 30108, 30323, 30414, 30784, 31188, 31261, 31284, 31334, 31634, 31856, 32657, 32675, 32711, 33047, 33116, 33183, 33554, 33694, 33788, 33827, 33861, 33953, 33960, 33961, 34041, 34051, 34061, 36510, 37676, 39129, 39581, 39596, 39636, 39648, 39790, 39895; e) **Dyomedes** – koning, Griekse held; g) weigert Turnus te steunen in het conflict met Eneas – vroegere tegenstander van Eneas – weigert koning Latijn te steunen in de strijd tussen Turnus en Eneas <Diomedes> *Troyen Prz*: fol. 139rb, 146rb, 154rb, 157ra, 157rb, 157va, 158rb, 159ra; e) **Dyomedes**; f) geliefde van Breseda; *Vergi Prz*: r. 452.

Diomedia a) [Constans: DIOMEDAN, var. DIOMEDEAN]; b) dochter van koning Forbanta; e) **Diomedia**; f) dochter van koning Famaba; g) tevergeefs begeerd door Polibus – als buit gegeven aan Achilles <Diomediam> *Troyen*: r. 32849, 32936.

Dyonas a) [West PR: Dyonas 1]; b) petekind van Dyane – vader van Niniane; e) **Dyonas** – ridder, in dienst van de hertog van Borgondien en later van koning Ban van Bonewijc; f) petekind van de godin Dyane – echtgenoot van de nicht van de hertog van Borgonien – vader van Nymiane <Dyonase> *Merlijn*: r. 21956, 21959, 21964, 21974, 21975, 21981, 21991, 22010, 26308.

Dyonele a) mogelijk een contaminatie van de broers [West PR: Dyonis 1] en [West PR: Dyonz]; b) neven van Kallés – broers van Abilas en Cassibilans; d) de (vier) neven helpen hun oom Kallés in de strijd tegen zijn (zes) opstandige zoons; e) **Dyonele**; f) neef van Cales – broer van Abylas en Cassibiliaen; g) komt Cales te hulp in de strijd tegen diens zoons – later gedood door Lanceloet van Lac [?]; *Lanceloet*: boek II, r. 10349.

Dyones a) [West PR: Dyonas 2] – legeraanvoerder van de troepen uit Gaule; e) **Dyones** – ridder; g) legeraanvoerder uit Clene Bertanien in Salesbiere; *Merlijn*: r. 31824.

Dyoni(j)s zie [Denijs, sent] 1

Dyonisiades a) or. Dionysias; e) **Dyonisiades**; f) echtgenote van Stranguilio – moeder van Philomasia – pleegmoeder van Tharsia; g) haat Tharsia en geeft Theophilus opdracht haar te doden – zegt de teruggekeerde Appollonius dat Tharsia gestorven is en toont hem het graf – uiteindelijk gestenigd als straf

voor Tharsia's ongeluk <Dionisiades, Dyonisiadem, Dyonisiadis>

Appollonius: fol. A2v-A3v, B3v, D4r, E1r-E2v, E3v, F1v-F2r, G3r, H1v-H2v.

Dionisye zie [Denijs, sent] 1

Dyonisien, Sant zie Sent Denijs

Dyonisius 1 a) [A-Z 1: Dionysos]¹ — Dionysos² (zie ook **Bachus**) – mogelijk dezelfde als **Dyonisius 2**; e) **Dyonisius**; g) zegt dat goede wijn 3 krachten heeft:

1) wellust, 2) vrolijkheid en 3) dwaasheid; *Esopus*: p. 110.

Dyonisius 2 a) or. Dionisius – mogelijk dezelfde als **Dyonisius 1**; e) **Dyonisius** – koning; g) bezitter van een door Esopus teruggevonden schat; *Esopus*: p. 120, 122.

Diopolus zie Deiphebus

Disdier 1 a) geënt op Theodoric I³ († 534); b) zoon van Chlodovech I en Chlotilde; c) Merovingisch koning (511-534); e) **Disdier**; f) zoon van koning Clovijs van Vrankerike en koningin Claude – broer van Flovent van Vrankerike, Germijn en Severijn; g) ontvlucht de strijd tegen de Saracenen en loopt over naar emir Galien – neemt het heidens geloof aan en vecht zeer fel tegen de Christenen – gedood door Ritsier <Disdiere, [...]ier> *Flovent*: r. 381, 393, 398, 411, 414, 423, 562, 564.

Disdier 2 a) [Moisan I, 1: DESIER(S) 7] – Desiderius⁴ (8e eeuw); b) vader van Desiderata, de verstoten (tweede) echtgenote van Karel de Grote; c) koning van de Longobarden (757-774); e) **Desiderius** – koning van Lamparten; f) vader van de echtgenote van Tessalon; g) in oorlog met paus Adrianus; *Karl Meinet*: r. A305, 50; A306, 13, 25, 53, 64; A307, 5, 19, 32, 61; A308, 28; A310, 5, 16; e) **Disdier** (or. “Didier le Lombart”) – koning van Pavien in Lombardien – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote – legeraanvoerder voor Rome – strijdt mee tegen Ogier en Blanckard – legeraanvoerder tegen Broyer voor Parijs <Diesdier, Dijsdier, Dissdier, Dissdiern, Dissdrij, Dudier> *Ogyer*: r. 236, 1397, 1486, 5482, 5846, 9662, 9808, 10121, 10369, 11185, 13548, 14326, 14701, 15376, 20143; e) **Yssdier** – koning – heer van Pavye; g) vecht in het leger van Karle; *Reinolt*: r. 12415.

Discordia 1 a) Tweedracht, allegorie⁵; e) **Discordia**; f) kind van Nidicheit en Hoeverde – broer / zuster van Ghiericheit, Roem, Diefte en Achterspraken; *Limburch*: boek III, r. 1289; e) **Discordia**; f) broer / zuster van Avaricia, Lecker, Dieffde en Achtersprechen – kleinkind van Cloto; *Lymburch*: boek III, r. 1281.

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0037.php#a036

2. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Dionysos_\(mythologie\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Dionysos_(mythologie))

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Theuderic_I

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Desiderius>

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

- Discordia 2** a) Eris / Discordia ¹ – Grieks / Romeinse godin van de twist;
 e) **Discordia**; g) gaf met het werpen van de twistappel aanleiding tot een heftige oorlog; *Troyen*: r. 5119, 6268.
- Dissdier** zie **Disdier 2**
- Dissdrij** zie **Disdier 2**
- Ditsun** zie **Digioen**
- Dittis** a) de centaur ² Dictys [*Metamorphoses* XII, 334] ³; e) **Dittis** – een Centauroen;
 g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Pierocheus; *Troyen*: r. 27290.
- Diviacus** zie **Diviciacus van Ostum**
- Diviciacus van Ostum** a) Diviciacus ⁴ – leider van de Haedui – is de Romeinen goedgezind; b) broer van Dumnorix; e) **Diviciacus van Ostum** – prins;
 f) broer van Donnorix; g) weet van Cesar gedaan te krijgen dat het leven van zijn broer gespaard wordt <Didiuciacus, Dinacus, Diviacus, Diviciacus, Diciaens, Divitiacus van Ostien> *Caesar Prz*: fol. 15v, 21r-21v, 24r, 29v-30r, 33v, 34v-35r.
- Divitiacus van Ostien** zie **Diviciacus van Ostum**
- Dnopus van Troyen** a) Dryops [*Aeneis* X, 346] ⁵; d) gedood door de Sabijnse aanvoerder Clausus (zie **Clausus** en **Lausus**); e) **Dnopus van Troyen** – Trojaan; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood door Lausus; *Troyen*: r. 38900; e) **Onopes** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 153rb.
- Dodales** a) [West PR: Dodalis] – Saksische koning; e) **Dodales** – heidense koning – één van de Sennen; g) in Cambenick gedood door Gawyn; *Merlijn*: r. 31381, 31405.
- [Dodekijn]** a) or. Dodequin(s) de Tabarie, Saraceen – dezelfde als **Huge van Tabarien**; d) na zijn doop Huon van Tabarie geheten; e) **Dedekijn van Tabarien**; g) aanwezig bij de kroning van Cormunerant tot koning van Jherusalem; *Helias Prz*: p. 78; e) **Dodekine**; *Saladijn*: r. 98, 772, 1096, 1424.
- Dodekijn van Damast** a) correspondeert met (or.) Dodequin de Damas;
 e) **Dodekijn van Damast**; g) aanwezig bij de kroning van Cormunerant tot koning van Jherusalem; *Helias Prz*: p. 78.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Eris_%28mythology%29

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

4. https://nl.wikipedia.org/wiki/Romeinen_in_België

5. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

Dode See, die 1 h) de Dode Zee ¹ (Lat. Mare mortuum, ² Mare salsissimum) – gelegen tussen het huidige Israël, de Palestijnse staat i.s.n. en Jordanië, waarin (wat er nog aan water over is) de rivier de Jordaan uitmondt – zo genoemd omdat er sinds mensenheugenis nauwelijks leven mogelijk is door het extreem hoge zoutgehalte van het water – ook wel Mare diaboli en Lacus Asphaltides genoemd – zie ook [**die Rode See**]; i) **die Dode See** (hs. Rode See) – waarin de Jordane uitmondt – zo genoemd omdat alle leven erin vergaat; *Alexander*: boek VII, r. 1175; i) **die Dode Zee** – verder als boven; *Troyen*: r. 28668.

Dode See, die 2 h) fictief rijk, verwijzend naar de Dode Zee (zie **die Dode Zee 1**); i) **die Doede Zee** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Doeder See, Doeder Zee> *Limborch*: boek V, r. 2121; boek VII, r. 975, 1167; i) **die Dode See** – Saraceens koninkrijk van koning Cloaphus – verder als boven <Doder See, Doder Zee> *Lymburch*: boek V, r. 2116; boek VII, r. 155, 977.

Dode Zee zie **Dode See, die 1, 2**

Dodinas van Garloth zie **Dodineel**

Dodineel a) [West PR: **Dodinel**] [West VR: **Dodin(i)el**] – toegenaamd: ‘li Salvages / le Sauvage’ ³; b) zoon van Belinant en Eglante; e) **Dodineel** – ridder van koning Artur – toegenaamd: “die Welde”; g) vecht met een ridder die de koningin lastig valt – wordt door een jonkvrouw listig gevangengenomen en bevrijd door Hestor – zat gevangen in Verbodene Berch – vecht op het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden wordt <Dodineels, Dodinele, Doedineel> *Lanceloet*: boek II, r. 41, 125, 142, 363, 385, 391, 402, 418, 436, 437, 439, 1052, 1057, 1066, 1067, 1091, 1102, 1119, 1123, 1130, 1137, 1146, 1149, 1159, 1166, 1168, 1176, 1180, 1182, 1189, 1193, 1202, 1208, 1214, 1221, 1227, 1251, 1260, 1479, 1482, 1493, 1496, 1500, 1524, 1531, 1539, 1541, 1548, 1554, 1556, 1642, 1660, 1664, 1680, 2502, 2641, 2701, 2721, 2827, 2867, 2883, 24597, 28720; e) **Dodineel** – Tafelronde-ridder; g) ontmoet in Scollant Lanceloet van Lac en Bohort – belaagt samen met hen een kasteel om een jonkvrouw te verlossen <Dodineels, Dodinele, Donineel> *Lanceloet*: boek III, r. 14351, 14405, 14414, 14421, 14463, 14471, 14478, 14499, 14515; e) **Doedineel** – Tafelronde-ridder – toegenaamd: “die Wilde”; g) moet Genievre beschermen tijdens de jacht – stuurt een door hem overwonnen ridder naar Genievre bij de Fontaine van der Alvinnen – gevangengenomen maar bevrijd door Hestor <Doedinele> *Lantsloot*: r. 5194, 5195, 5202, 5206, 5219, 5229, 5236, 5241, 5255, 5263, 5265, 5270, 5278, 5289, 5310, 5337, 5487, 5516, 5539, 5871, 5879, 5882, 5888; e) **Dodinas van Garloth** –

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Dead_sea

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dode_Zee.kmz

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_des_Chevaliers_de_la_Table_Ronde

Tafelronde-ridder; g) samen met Sagrimor en Galescins door Aggravadein, Morian en Signoras in het bos overvallen – bijtijds van hen gescheiden door Ywen die Grote, Keye en Griflet <Dodinans, Dodinas, Dodinele> *Merlijn*: r. [20186], 25087, 25971, 28475, 28959, 31685, 31974; e) **Dodineel** – ridder van koning Artur; g) gaat mee om Walewein te zoeken – vecht met een ridder en raakt gewond <Dodinele> *Perchevael J*: boek II, r. 40773, 40827, 40833, 40837, 40883, 40905, 40932, 40951, 40953, 41003; e) **Dodineel** – ridder; g) verjaagd bij zijn eerste poging een jonkvrouw uit een boom te verlossen, bij de tweede poging geholpen door Lanceloet van Lac, Lyoneel en Bohord <Dodineels, Dodinele> *Ragisel*: r. 3191, 3245, 3254, 3261, 3303, 3311, 3318, 3339, 3355.

Dodone van Parten a) de Parth Dodontes [*Alexandreis* III, 33]¹; e) **Dodone van Parten** – Perzisch strijder; g) gedood door Tholomeus 1; *Alexander*: boek III, r. 55.

Dodouin a) or. Dodoum; e) **Dodouin** – koning van Egipten; f) zoon van Hercules en Echee; *Hercules*: cap. [14].

Doede Zee zie **Dode See, die 2**

Doedineel zie **Dodineel**

Doecose k) **Doecose** – heidense burcht <Doetose> *Karl Meinet*: r. A401, 37, 61.

Doerdamye zie **Deidamia**

Does van Caredol a) [West PR: Do] [West VR: Do] – toegenaamd: ‘de Carduel’; b) vader van Girflet; e) **Does van Caredol** – burggraaf van Caredol – ridder in dienst van koning Artur – was al jagermeester van koning Uter-Pandragoen; f) zoon van Eniscente en Broen – vader van Griflet – neef (van moederskant) van Persevael – verwant van Celidonis; g) steunt de ‘vijf neven’ van koning Artur in hun gevecht bij Logres met enkele koningen van de Sennen <Does, Doese, Does van Cardoele, Does van Cardole, Doys> *Merlijn*: r. 12315, 12356, 16964, 17153, 17184, 17207, 21688, 21696, 21699, 21707, 21716, 21722, 21729, 22955, 25034.

Doet, des Conincs Arturs zie [Conincs Arturs Doot, des]

Doet zie **Doot, die**

Doetose zie **Doecose**

Doever h) [Moisan I, 2: DOUVRE(S)] [West PR: Do(u)vre] [West VR: Dovre] Dover² – historische³ havenstad aan het Kanaal in Kent, Engeland; i) **Doeveren** – waar de moeder van koning Henrick van Engelant resideert en waar zij de boden onderschept die brieven brengen van Londen naar Rome en vice versa; *Helena van C*: cap. [9], [12], [17]; i) **Doevre** – stad met een kasteel waar koning Artur

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dover.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dover>

heengaat om Mordret te bestrijden; *Lanceloet*: boek IV, r. 10613, 10788; i) **Doever** – havenstad in het land van Logres <Doevre, Oevre, Overe> *Merlijn*: r. 20225, 25122, 25152, 25159, 25202; i) **Doevre** – stad in Ingelant, aan zee gelegen – waar de Riddere metter Mouwen te vondeling was gelegd; *Mouwen*: r. 1773, 2156.

Doeveren zie **Doever**

Doevre zie **Doever**

Doyen zie **Doyoen van Mayanson**

Doylas zie **Dorillas**

Doyoen van Mayanson a) [Moisan I, 1: DOUN 5] – keizer van Allemagne (d.i. Duitsland) – zie ook **Dolijn van Mayansen**; b) tweede echtgenoot van de gravin van Hantone – stiefvader van Beuve van Hantone; e) **Dous van Magenchen** – keizer – heer van Hamtone; g) heeft Boeves vader vermoord – strijdt tegen de wraakzuchtige Boeve <Dous, Douse> *Boeve*: r. 40, 47, 50, 61, 70, [78], 96; e) **Doyoen van Mayanson** – hertog, geboren nabij de Rijn, later graaf van Austoen; f) tweede echtgenoot van de gravin van Austoen – oom [?] van Fromont en van Ate – verwant van Alewijn; g) verrader – vermoordt graaf Gwijde van Austoen in opdracht van diens echtgenote, met wie hij vervolgens trouwt – verdrijft Seghebalt van Grymmerstoel van zijn land – door Seghebalt en Geeraert / Buevijn aangevallen – verliest een gerechtelijke tweekamp tegen Buevijn en wordt als straf voor zijn misdaden gehangen <Doijoen, Doioen, Doioene, Doioens, Doyen, Doyoen, Doyoene, Doyoenen, Doyoens, Doyon, Doyone, Doyons> *Buevijn*: fol. A2v-A6v, B1r-B3r, B4v-B5v, C4v, E5v-E6v, F1r-F6v, G2r-G4v, H1r-H5r, M1v.

Doys zie **Does van Caredol**

Dolas a) [Constans: DOLON 2]; e) **Dolas** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen bij één van zijn bijvrouwen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Doloen> *Troyen*: r. 9464, 9465, 10451.

Dole h) [Moisan I, 2: DOL] [Moisan I, 2: TOL] – Toul, ¹ vestingstad aan de rivier de Moesel ² in Lotharingen, Frankrijk – waarschijnlijk dan Dole ³ aan de rivier de Doubs ⁴ in Franche-Comté, Frankrijk; i) **Dole** – stad in Loreine – veroverd door keizer Julius; *Alexander*: boek V, r. 1067.

Dolfyneen zie **Dolfinois**

Dolfinois h) [Moisan I, 2: DALPHINÉ] – de Dauphiné ⁵ in het zuidoosten van Frankrijk, met daarin de stad Vienne ⁶; i) **Dolfyneen**; *Meluzine*: fol. Y3vb; i) **Dolfinois** – land

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Toul.kmz

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Moselle_River

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dole.kmz

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Doubs_%28rivière%29

5. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Dauphiné>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Vienne.kmz

van de “dolfijn” Godevaert Dallenson en Dyane <Dolfinie, Dolfinoys, Dolfinye, Dolfnie, Dolfynoys, Dolphinoys> *Parijs & Vienne*: cap. [1], [8], [19], [23], [32].

Dolijn van Mayansen a) [Moisan I, 1: DOON DE MAIENCE 21] – zie ook **Doyoen van Mayanson**; b) echtgenoot van Flandrine – vader van twaalf zoons, waaronder Gaufroï de Danemarche en Buef d’Aigremont; e) **Dolijn van Mayansen**; f) vader van twaalf zonen, waaronder Godefroot (de oudste), Buevijn van Eggermont, Gheeraert sonder land, Straelderengier en Buevijn sonder baert, en drie dochters – grootvader van Ogier van Dennemercken; g) in dezelfde nacht geboren als Karel de Grote en Garijn van Monglanen; *Malegijs*: p. 2.

Dolin von Mantes e) **Dolin von Mantes** – graaf van Mantes; g) heeft drie hertogen onderworpen – vecht tweekamp met Broyer, verliest, maar wordt gespaard <Dolin, Dolins, Dolyn> *Ogyer*: r. 15629, 15671, 15673, 15681, 15693, 15701, 15710, 15744, 15755, 15760, 15763, 15766, 15771, 15776, 15782, 15789, 15812, 15818, 15820.

Dolins i) **Dolins**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 41.

Dolisa h) Donoussa ¹ – Grieks eiland in de Egeïsche Zee, één van de Cycladen ²; i) **Dolisa** – eiland, één van de Cicladen; *Troyen*: r. 35775; i) **Holisa** – eiland, verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 135ra.

Doloen zie **Dolas**

Doloen zie **Dolon**

Doloes zie **Bolois 1**

Dolon a) [Constans: DOLON 1] Dolon de Phrygiër ³ – Trojaanse ridder – dezelfde als **Dolona 1**; e) **Dolon** – Trojaan, graaf; g) brengt Dyomedes en Ulixes naar koning Priamus als de Griekse boden om een wapenstilstand komen vragen – medestander van de verrader Antenor <Doloen> *Troyen*: r. 341, 14313, 14349, 14373, 14471, 30615.

Dolona 1 a) Dolon de Phrygiër ⁴ [*Metamorphoses* XIII, 244] ⁵ – Trojaanse spion – dezelfde als **Dolon**; d) als bode ongewapend gedood door Odysseus; e) **Dolona**; f) vader van Dolona 2; g) op laffe wijze, volgens Ajax van Salomyne, door Ulixes gedood <Dolone> *Troyen*: r. 26214, 26645, 26688.

Dolona 2 a) bedoeld is Eumedes [*Aeneis* XII, 346] ⁶ – “Ende hy had syns vaders name” (*Troyen* r. 40337) is de (gemankeerde) vertaling van: “nomine avum referens, animo manibusque parentem” (*Aeneis* XII, r. 348): “in naam aan zijn

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Donousa.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cyclades>

3. [https://en.wikipedia.org/wiki/Dolon_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Dolon_(mythology))

4. [https://en.wikipedia.org/wiki/Dolon_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Dolon_(mythology))

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

6. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

grootvader herinnerend, in moed en daad aan zijn vader” (vert. M.A. Schwartz); b) zoon van Dolon – kleinzoon van Eumedes; e) **Dolona** – Trojaan; f) zoon van Dolona 1; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood door Turnus in het gevecht vlak voor de tweekamp; *Troyen*: r. 40333, 40339; e) **Dolona** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 161va.

Doloreuse Torre zie [**Doloreuse Toren, die**]

Doloreus zie **Doloreuse Casteel, dat**

[Doloreuse Gaerde, die] j) [West PR: Dolereuse Garde, la] alias la Joieuse Garde (zie **Joyosegaerde**) – kasteel van onder anderen Carados li Grans, gelegen in Northomberland – zie ook [**die Doloreuse Toren**]; k) [**Doloreuse Garde**] – kasteel [?] waar Lanceloet Doloreuse Torre innam en Karados die Grote versloeg <Doloreusen Garden> *Lanceloet*: boek II, r. 23134; k) [**Doloreuse Gaerde**] – kasteel waar Lanceloet ooit dapper vocht door zijn liefde voor Genoevre <Doloreusergaerden> *Lanceloet*: boek IV, r. 2593; k) **die Doloruse Gaerde** – kasteel door Lantsloot veroverd <Doloruser Gaerde> *Lantsloot*: r. 3247, 4830.

Doloreuse Garde zie [**Doloreuse Gaerde, die**]

Doloreuse Casteel, dat j) [West VR: Mont Dolereus 2] – kasteel; k) **dat Doloreuse Casteel** – kasteel waarheen Keye, Acgravein en Griflet op avontuur gaan – door Keye, Acgravein en Perchevael aangevallen <Doloreus, Doloreusen castele> *Perchevael J*: boek II, r. 37015, 37092, 37588, 37743, 38137.

[Doloreuse Toren, die] j) [West PR: Dolereuse To(u)r, (de) la] – zeer sterk kasteel van Karados (li Grans), gelegen in Northomberland – zie ook [**die Doloreuse Gaerde**]; k) [**Doloreuse Torre**] – kasteel van Karados die Grote in Doloreuse Garde – waar Lanceloet van Lac Karados versloeg <Doloreusen Torre> *Lanceloet*: boek II, r. 13615; k) **Doloreuse Tor** – kasteel waar ooit Walewein door Karados die Grote gevangen gehouden werd en door Lanceloet van Lac bevrijd; *Lanceloet*: boek IV, r. 7217; k) [**die Doloreuse Tor**] – exemplarisch vreeswekkend kasteel van Carados – waar Walewein gevangen zit <Doloreusen Tor> *Lantsloot*: r. 2445; k) [**die Doloreuse Torre**] – kasteel in Nortomberlant [?] (voor)bij de rivier de Ombre <den Doloreusen Torre, den Dolorosen Toerne, Dolorosen Torre, Dorelosen Torre> *Merlijn*: r. 20004, 20127, 20720.

Doloruse Gaerde zie [**Doloreuse Gaerde, die**]

Dolos zie **Delos**

Dolphinoys zie **Dolfinois**

Domestoen a) Demosthenes ¹ (384-322 v.C.), Atheens redenaar – samenvoeging door Jacob van M(a)erlant van Demosthenes en Demades; e) **Domestoen** – Griek;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Demosthenes>

g) debatteert met Encinus – pleit voor een Atheense opstand tegen Alexander de Grote <Domestoene> *Alexander*: boek I, r. 869, 879, 891, 893.

Dominicus a) de hoofdpersoon van de Oudfranse *Châtelain de Couchy* (waarmee de Middelnederlandse bewerking vrijwel niets gemeen heeft) heet Renaud / Regnault en wordt wel geïdentificeerd als Guy de Thourotte, kasteelheer van Couchy (1186-1203); e) **Dominicus** – de burggraaf van Couchi – meestal “borchgrave van Couchi” genoemd – leenheer van Lucaen; f) neef van Lucaen – geliefde van Beatrijs, vrouwe van Fajuweel – neef van Adelaen; g) leefde drie tot vier jaar teruggetrokken in het woud, omdat zijn liefde voor Beatrijs door Eduwaert werd verraden – krijgt van zijn oom Adelaen het burggraafschap van Couchi, maar loopt door diens list zijn erfrecht op Ardaen mis – wordt na de dood van Lodewijk die Vrome door Karel die Caluwe uitgerust om te strijden om Ardaen; *Couchi*: fragm. VI, r. 397, 508; fragm. VII, r. 1692, 2024.

Domorius zie **Donnorius**

Donate a) *Lestoire du Merlin* (ed. Sommer deel II, p. 151) noemt in deze passage noch Bliobleris noch diens slachtoffer; e) **Donate** – ridder, één van de Sennen; g) strijdt mee met de Sennen in Carmelide – gedood [?] door Bliobleres van Deserte; *Merlijn*: r. 18277.

Dones e) **Dones** – Tafelronde-ridder; g) verslagen door Torec; *Torec*: r. 3389.

Dongio j) zo te zien een vertaalfout: het gaat om een ‘donjon’ en niet om een toren met een eigennaam; k) **Dongio** – naam van een toren in de muur van een kasteel, die sterker is dan het kasteel zelf; *Caesar Prz*: fol. 30v.

Donineel zie **Dodineel**

Donkerdale h) een ‘locus horribilis’, d.i. plaats van verschrikkingen; i) **Donkerdale** – vallei [?], in het noorden gelegen – ook genoemd: der hellen portael; *Florigout*: r. 3196.

Donker See, die h) mogelijk hetzelfde als **die Oostersee**; i) **die Donker See** – zee (voorbij Azië [?]); *Alexander*: boek X, r. 189.

Donnorius a) Dumnorix¹ – aanvoerder van de Haedui – tegenstander van Julius Caesar; b) broer van Diviciacus; e) **Donnorius** – aanvoerder in het Ludix leges; f) broer van Diviciacus van Ostum – schoonzoon van Origitorius; g) door Cesar gevangen genomen en bijna gedood, omdat hij de proviandering van het Romeinse leger verhinderde – op voorspraak van zijn broer Diviciacus vrijgelaten <Domorius> *Caesar Prz*: fol. 11v, 15v.

Donouwe zie **Dunouwe, die**

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Romeinen_in_België

Donse h) vermoedelijk Deinze ¹ aan de rivier de Leie ² in (het graafschap) Vlaanderen;
i) **Donse** – vermaard om zijn vele “stake”; *Alexander*: boek V, r. 50.

[Doon] e) **[Doon]**; f) zoon van Mavosijn; g) gedood door Gelloen <Doone>
Lorreinen O: r. 65.

Dooryngen zie **Doringen**

Doot, die a) de Dood, allegorie ³; e) **die Doot**; g) heeft het druk met de vele Perzische slachtoffers; *Alexander*: boek V, r. 239; e) Doot; g) onverwacht en wreed – die niemand spaart – zonder genade – door Floris aangeroepen als hij hoort dat Blancefluer dood is; *Floris Prz*: cap. [3]; e) **die Doet**; g) door Lanceloet in wanhoop aangeroepen als Genevre hem met de dochter van koning Pelles betrapt heeft en hem wegstuurt; *Lanceloet*: boek II, r. 35711; e) **Doet** – tot wie Jhesus zich in een monoloog richt voordat hij door Judas verraden wordt; *Leven ons Heren*: r. 2016, 2018, 2020, 2024, 2027, 2028, 2030, 2032, 2035, 2036, 2039; e) **Doot**; g) door Peter van Provencen in zijn wanhoop aangeroepen; *Provencen*: fol. H3v-H4v; e) **die Doot** (or. Mort); g) Aermoede is erger dan de Doot; *Rose C*: r. 7548, 7567, 7573; e) **die Doot** – idem <*Rose V*: Doet> *Rose V*: r. [7650], 7669, 7677.

[Doot, des Conincs Arturs] zie **[Conincs Arturs Doot, des]**

Doraquallis zie **Doroquallis**

Doras zie **Dorillas**

Dorbie h) correspondeert met (or.) “d’Orbie” [Moisan I, 2: ORBRIE 1] – mogelijk hetzelfde als **Arabien 2** en **Orbie**; e) **Dorbie** – koning; g) aanwezig bij de kroning van Cormunerant tot koning van Jherusalem; *Helias Prz*: p. 78.

Dordamy zie **Deidamia**

Dordanius zie **Dardanus**

Dordoen zie **Dordoene**

Dordoen zie **[Dordoene, die]**

Dordoene h) zowel de Dordogne ⁴ [Moisan I, 2: DORDON 2] in het zuidwesten van Frankrijk als (het fictieve) Dordonne in de Belgische Ardennen ⁵ [Moisan I, 2: ARDENE 1], waarbij extra verwarrend kan werken dat er ook een bos bij Bordeaux is dat Ardenen heet [Moisan I, 2: ARDENE 2]; i) **Dordoen** – toenaam van **Huge van Dordoen** – toenaam van **Aymyn van Dordoen** <Dordoene> *Heemskinderen*: p. 10, 15, 75, 123; i) **Dordoene** – erfelijk leen voor Aymijn van Eggermont en Aye van Pierlepont, toernooiplaats ter ere van Aymijn – belaagd door de draken van Lucifer – waar de wedren van Spiet tegen het ros

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Deinze.kmz

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Leie_River

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dordogne>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ardennes>

Beyaert plaatsvindt – waar Spiet wordt begraven <Dordone> *Malegijs*: p. 228, 229, 231, 233, 234, 236, 242, 254 255, 257, 263, 264, 267, 272, 276, 279-282, 326, 346; i) **Dordone** – toenaam van **Huge van Dordone** – toenaam van **Heyme (van Dordone)** <Dardon, Dardone, Dardonen> *Reinolt*: r. 31, 51, 2670, 3302, 3442, 3452, 7330, 8983, 10281; i) **Dordoene** – toenaam van **Aymijn van Dordoene** en **Yewe van Dordoene**; *Renout*: r. 308, 518, 1668; i) **Dordoene** – graafschap – burcht van Aymijn van Dordoene; *Renout D*: r. 197.

[Dordoene, die] h) [Moisan I, 2: DORDON 1] – de Dordogne¹ – rivier in Aquitanië, Frankrijk, die ontspringt in het Centraal Massief en even voorbij Bordeaux (samen met de Garonne) uitmondt in de Gironde; i) **Dordoene** – rivier waarover Ogier na de slag bij Vaucoloen wegvlucht <Dordoen> *Heemskinderen*: p. 141, 160; i) **Durdune** – rivier <Durdunen> *Karl Meinet*: r. A135, 48; A136, 60; i) **Dardone** – rivier waaraan Yvens burcht Vaucolone ligt <Dordone, Dordune, Dordunen> *Reinolt*: r. 2529, 3104, 3109, 9104, 9113, 9129, 9263, 9276, 9288, 9319, 9325, 10945, 12274, 12454; i) **Dordoene** – rivier, verder als boven; *Renout*: r. 326.

Dordone zie **Dordoene**

Dordone zie **[Dordoene, die]**

Dordrecht h) Dordrecht,² ook wel Dorcht³ geheten – gedurende de Middeleeuwen de belangrijkste (haven)stad van het graafschap Holland; i) **Dordrecht** – waar het verhaal zich afspeelt; *Boerden*: VIII, r. 0, 2, 5.

Dordune(n) zie **[Dordoene, die]**

Dorelose Torre zie **[Doloreuse Toren, die]**

Dorias e) **Dorias** – Griek; f) neef van Minesteus van Athenen – neef van Helena; g) strijdt mee tegen de Trojanen om Helena – gedood door Troylus <Drias> *Troyen*: r. 18254, 18271.

Doriecse zie **Diixe**

Dorijn a) [West PR: Dorin]; e) **Dorijn**; f) zoon van koning Claudas; g) gedood door Lyoneel tijdens de strijd tussen Lanceloet van Lac en koning Claudas <Dorijs> *Lanceloet*: boek II, r. 33589, 33635.

Dorilase zie **Doriles**

Dorilas 1 a) Dorilon [*Alexandreis* III, 96]⁴; e) **Dorilas** – Grieks strijder; g) gedood door Negusar; *Alexander*: boek III, r. 182.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Dordogne_%28river%29

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dordrecht.kmz

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Geschiedenis_van_Dordrecht

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

[Dorilas] 2 a) [West PR: Dorilas 3] – Saksische koning; e) **[Dorilas]** – heidense koning – één van de Sennen, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide verslagen <Dorilasse> *Merlijn*: r. 23908.

Doriles a) [West PR: Dorilas 2]; b) neef van koning Neutre; e) **Doriles** – ridder – in dienst van koning Ventres van Garlot; f) neef van koning Ventres van Garlot; g) legeraanvoerder – strijdt tegen de Sennen <Dorilase> *Merlijn*: r. 19745, 19745a, 19805, 19810, 19818, 19825, 19842, 19846, 19849, 19857, 19858, 19900.

Dorillas a) de centaur ¹ Dorylas [*Metamorphoses* XII, 380] ²; e) **Dorillas** – centaur; g) geweldadige gast op de bruiloft van Pirithons ende Ypodanie te Thessaloniquen – doodgeschoten door Hercules; *Hercules*: cap. [11]; e) **Doylas** – een centaur / reus; g) gedood door Jason van Mirmidonien; *Jason*: fol. 10v; e) **Doras** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Peleus 1; *Troyen*: r. 27369, 27382, 27399.

Dorimont zie **Dormont**

Doringe, die a) de inwoners van Thüringen (zie **Doringen**); e) **die Doringe** – volk; *Karl Meinet*: r. A525, 24.

Doringen h) Thüringen, ³ (land)graafschap, nu deelstaat in het hart van Duitsland – grenzend aan Sachsen-Anhalt; i) **Duryng(h)en** – het volk van Duryng(h)en is bondgenoot van de Herecinen in de strijd tegen de Romeinen – keert na afloop niet terug naar het eigen land, maar trekt langs de Rijnsoever naar Straesburch en Basel <Duryngen> *Caesar Prz*: fol. 18v, 19v-20r; i) **Duringen** – graafschap in Saksen van graaf Heinrich <Duringin> *Eneide*: r. 13460, 13467; i) **Doringen** – waarheen Garijn en Girbert gaan; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1403; i) **Doringhen** – bondgenoot van de samenzweerders <Doringen> *Reynaert A en F*: r. 2466; i) **Doringhen** – verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 1820; i) **Dooryngen** – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 2485; i) **Duringen**; *Reinolt*: r. 9366; i) **Doringhelant** – land in Garmania; *Troyen*: r. 29005.

Doringhelant zie **Doringen**

Doringhen zie **Doringen**

Dorius a) [Constans: DORIUS] – afkomstig uit Satelee; e) **Dorius** – koning, admiraal in dienst van koning Theuter – afkomstig uit Salateye; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Dorioen, Orioen> *Troyen*: r. 7120, 9681, 10343, 13716, 14122, 20094.

Dorcanien zie **Orcanien**

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. https://de.wikipedia.org/wiki/Landgrafschaft_Thüringen

Dormande van Montferant a) or. Dormando de Montferrant; e) **Dormande van Montferant**; f) zoon van de markgraaf; g) toernooiridder; *Parijs & Vienne*: cap. [6].

Dormonde h) [Graesse: *Tremonia*] ¹ [Moisan I, 2: TREMOI(N)GNE] – Dortmund ² in Nordrhein-Westfalen, ³ Duitsland; i) **Dormonde** – waar de kar met het lichaam van Reynout uit zichzelf naartoe rijdt – waar ter ere van Reynout een kerk wordt gebouwd; *Heemskinderen*: p. 201, 203-204; i) **Dorpmunde** – verder als boven; *Reinolt*: r. 15185, 15198, 15210, 15314, 15316.

Dormonde zie **Dormont**

Dormont h) [Moisan I, 2: TORMONT] – zie ook **Tornamant**; i) **Dormont** – Saraceense stad – koninkrijk van Oydon <Dorimonde, Dorimont, Dormonde> *Hughe Prz*: p. 21, 23, 26, 29.

Dorne h) zie [**die Witte Dorne**]; i) **Dorne** – toenaam van **Arnolt van Dorne**; *Karl Meinet*: r. A363, 68.

Dorne, Casteel vanden Witte zie **Casteel vanden Witte Dorne, dat Dorne, Witte** zie **Witte Dorne, die**

Dornec zie **Dornike**

Dorneke zie **Dornike**

Dorne Wit zie [**Witte Dorne, die**]

Dornike h) [Moisan I, 2: TOURNAI] – Doornik / Tournai ⁴ aan de rivier de Schelde ⁵ in Henegouwen, België – bisdom – zie ook **Tornay**; i) **Dornec** – één van de vele steden in de omgeving van België door Julius Cesar veroverd – waar de geschiedschrijver Heynric kanunnik was; *Caesar Prz*: fol. 45v, 56r, 58v; i) **Dornike** – waar door Godevaert van Deenmerke stenen en kalk vandaan gehaald worden voor de bouw van zijn burcht Brunenstene, tolvrij nog wel omdat hij voorgeeft dat het bouw materiaal voor een kerk is <Dorneke> *Denensage*: r. 453, 459.

Doroquallis a) [Constans: DOROSCALU, var. DOROCALUS, DOROSCALIZ]; e) **Doroquallis** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen en Mahes, één van zijn bijvrouwen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena – gedood door Achilles <Doraquallis> *Troyen*: r. 9477, 10479, 12258, 13366.

1. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&native no=511>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dortmund.kmz

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Nordrhein-Westfalen>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Doornik.kmz

5. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Escaut>

[Dorperheit] j) Fra. Vilanie, allegorie¹ – vermoedelijk op te vatten als een beschilderd reliëf,² voorstellend de ondeugd ‘dorperheid’, een verzamelbegrip voor alles dat laaghartig, inferieur, boosaardig, lasterlijk, hoogmoedig en verraderlijk is – als persona non grata buiten de Vergier geplaatst; k) **[Dorperheit]** – beeld op de buitenkant van de muur van de Vergier – met lelijk en gerimpeld uiterlijk, vol ondeugden <*Rose C*: Dorperhede; *Rose V*: Dorperheit> *Rose C*: r. 161; *Rose V*: r. 163.

Dorpmunde zie **Dormonde**

Dorstborne, die h) or. la Fontaine de Soif c.q. Fontaine Faeë – de bron Font de Cé bij Lusignan (in Poitou, Frankrijk); i) **die Dorstborne** alias **die Fontaine Faeëze** – betoverde bron aan de voet van een rots – waar koning Elinas Prissyne ontmoet – waar Raymondijn Meluzine ontmoet; *Meluzine*: fol. A2vb, B3va, C1va, C3ra, C3va, C5rb, D4va.

Dortanie zie **Orcanien**

Doucelles h) or. (de) Doucelles³ in het huidige département Sarthe,⁴ Frankrijk; i) **Doucelles** – heerlijkheid – toenaam van **Olivier Doucelles** – toenaam van **Pierre de [Doucelles]** <Deucelles, Doncellas> *Pontbus*: cap. 11, 47.

Doë h) Doué-la-Fontaine⁵ in Saumurois,⁶ Frankrijk; i) **Doë** – toenaam van **Peeter van Doë**; *Pontbus*: cap. 61.

Dous zie **Doyoen van Mayanson**

Douse zie **Oyse, die**

Dous van Magenchen zie **Doyoen van Mayanson**

Doverne, die h) [Moisan I, 2: TOIVRE, (le)] – gelet op de context een verminking van de Oudfranse naam voor de rivier de Tiber (zie **die Tyber**), de Tevere in het Italiaans; i) **die Doverne** – rivier bij Rome; *Ogier A-D*: r. 295.

Drachmon j) strikt genomen een sloopstyp: dromon,⁷ en als zodanig ook gebruikt in Middelnederlandse epische teksten, maar hier mogelijk bedoeld als eigenaam; k) **Drachmon** – Saraceens schip van Hughes oom Geerwijn, waarmee Hughe van Bourdeus en de zinnen van Brandijs naar Akers en Jaffen vaart <Dragmond> *Hughe Prz*: p. 15, 16.

Drahans van den Wilden Foreeste zie **Drians van den Wilden Foreeste**

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Relief>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Doucelles.kmz

4. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Sarthe_\(d%C3%A9partement\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Sarthe_(d%C3%A9partement))

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Doë-la-Fontaine.kmz

6. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Dou%C3%A9-la-Fontaine>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dromon>

Drakouwe h) mogelijk Krakau, ¹ het huidige Kraków ² aan de rivier de Vistula ³ in het zuiden van Polen; i) **Drakouwe** – koninkrijk van Franciscus van Drakouwe – zijn opvolger (zoon [?]) is aanwezig bij het huwelijk tussen Joncker Jan en Gloriande van Romen <Drakouwen> *Joncker Jan*: p. 196, 197, 199, 229.

Drances a) Drances [*Aeneis* XI, 122] ⁴; e) **Trances** – Italisch vorst en leenman van koning Latinus; g) woordvoerder van de leenmannen als koning Latinus hen bijeen heeft geroepen om raad te vragen: stelt een tweekamp voor tussen Eneas en Turnus, waarbij de winnaar Lavina en het land zal ontvangen, opdat niet nog meer onschuldigen zullen sterven <Drances> *Eneide*: r. 8528, 8540, 8631, 8635, 8683, 8772, 9707; e) **Drantes** – een Latyn, raadsman; g) laf volgens Turnus – erkent de overwinning van de Trojanen onder leiding van Eneas van Troyen na de vlucht van koning Turnus en de dood van koning Mensencius van Tieren – pleit bij koning Latyn voor een tweegevecht tussen Turnus en Eneas van Troyen om de heerschappij over Lacie en een huwelijk met Lavine <Drantas, Drantes> *Troyen*: r. 39503, 39683, 39735, 39757, 39805; e) **Drances** – een Latijn; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 156vb, 157vb-158rb.

Drantes zie **Drances**

Drasius zie **Adrascus**

Drauvedoen a) mogelijk verwijzend naar of geënt op **Druidein** uit *Die Wrake van Ragisel*; e) **Drauvedoen** – Tafelronde-ridder – metgezel van Keye; g) verzint een list om Keye en de zijnen te bevrijden uit de kerker van Brandesion; *Lanceloet*: boek III, r. 20353.

Drians van den Wilden Foreeste a) [West PR: **Drian(t)** 3] – toegenamd: ‘de la Forest Salvage’; b) zoon van Trahant; e) **Drians van den Wilden Foreeste** – Tafelronde-ridder <Drians, Driant, Driante, Tirant van den Wilden Foreeste, van den Wilden Foreeste Drahans> *Merlijn*: r. 12477, 13794, 14347, 14495, 14513, 14993, 17915.

Driant(e) zie **Drians van den Wilden Foreeste**

Driante e) **Driante** – ridder, één van de Sennen; g) verslagen door Sagrimor; *Merlijn*: r. 20532.

Dryan(t)s zie **Droyoen**

Dryas 1 a) [West PR: **Druas**] – toegenamd: ‘le Felon’; b) broer van Sornehant del Nuef Chastel; e) **Dryas** – ridder – toegenamd: “die Felle”; f) broer van Sornahan vanden Nuwen Castele; g) heeft een ridder van Logres doodgeslagen – uit wraak gedood door Agraveyn, die daarop door Sornahan gevangen wordt

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Free_City_of_Kraków

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kraków.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Vistula>

4. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen11.shtml>

genomen op der Keytiven Berch; *Lanceloet*: boek II, r. 5633, 5643, 5678, 5739, 5761, 5822, 5825, 5828, 5830, 5831, 5833, 5891, 6045.

Drias 2 a) de Lapith¹ Dryas [*Metamorphoses* XII, 290]²; e) **Drias** – ridder; g) gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen, doodt er velen; *Troyen*: r. 27251.

Drias zie **Dorias**

Drie coninghen, die a) [Moisan I, 2: ROI(S) (li trois)] – de drie Wijzen (Lat. Tres magi) uit het Oosten,³ Balthazar, Caspar en Melchior geheten – nadat de profetie van de komst van de Verlosser door de profeet Balaam in de drie India's (zie **India 1**) verspreid was, werd daar door 'magi' op bergtoppen uitgekeken naar de ster die Zijn geboorte zou boodschappen – na het zien van een wonderbaarlijke ster aan het firmament gingen de drie magi op weg naar Bethlehem in Judea om daar de pasgeboren Jezus op te zoeken, die zij aanbaden als de langverwachte koning der Joden, geboren om de mensen te verlossen [*Der leken spiegel*, boek II, caput XI: 'Van menigherhande wondren die gheschieden in Cristus gheboort, ende van Balaams sterre']; e) **die Drie Coninghen**; g) aan wie door God een ster geopenbaard werd die hen naar Bethleem bracht; *Provencen*: fol. L4v.

Driende h) [West PR: Grant Ynde, Ia]; i) **Driende** – koninkrijk van koning Lac; *Merlijn*: r. 32255.

Dryons zie **Droyoen**

[Droeve Coninginne, die] a) [West PR: Roïne Dolero(u)se, Ia] – koningin Helaine (zie **Eleyne**); b) echtgenote van Ban de Benoïc – moeder van Lancelot du Lac; e) **die Drove Coninginne** – koningin; f) moeder van Lancelot van Lac; g) alleen haar zoon kan die Woeste Capelle zonder schande betreden <Drover coninginnen> *Lanceloet*: boek II, r. 3494, 21253, 21362.

Droevighe Velt h) or. Campus Dolentis,⁴ gelegen nabij Mons Mortis; i) **Droevighe Velt** alias **Campus Dolentis** – veld dat zijn naam dankt aan een door de Belgies overhaast begonnen en daardoor verloren veldslag tegen het Tiende Legioen van Julius Cesar, waarbij aan weerszijden heel veel slachtoffers vielen – zeven mijl van Belgies gelegen – heet nog altijd zo <Velt des Droefenes> *Caesar Prz*: fol. 35v, 37r, 38v.

Droyoen a) [Moisan I, 1: DROON(S) 27] – toegenaamd: 'li Poitevins' / 'de Poitier'; e) **Droyoen**; f) vader van Ritchier <Droyoens> *Ogier A-D*: r. 134, 148; e) **Dryons**; f) vader van Ritsier <Dryans, Dryants> *Ogyer*: r. 633, 672, 739.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lapiths>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. https://de.wikipedia.org/wiki/Heilige_Drei_K%C3%B6nige

4. https://nl.wikipedia.org/wiki/Romeinen_in_België

Dromas a) [West VR: *Drumas*]; e) **Dromas** – ridder in dienst van de jonkvrouwe van Galestroet – afkomstig uit Yrlant; g) strijdt tegen Maurus die Swerte, Walewein en Gariet – verslagen door Walewein <Dromase> *Ragisel*: r. 1067, 1073, 1074.

Drome zie **Droon van Mandrion**

Dromoen e) **Dromoen** – Scythisch strijder; g) de snelste – gedood door Alexander de Grote; *Alexander*: boek VIII, r. 1211, 1221, 1230.

Drongelingen h) Drongelen¹ [?] aan de rivier de Bergsche Maas² in Zuid-Holland; i) **Drongelingen** – correspondeert met **Drongen** (in *Reynaert Prz*) – “tusschen Arkeloos ende Drongelingen”; *Reynaerts Hst*: r. 5333.

Drongen h) Drongen³ [?] ten westen van Gent in Vlaanderen, België; i) **Drongen** – correspondeert met **Drongelingen** (in *Reynaerts Hst*) – “tusschen Harlebeke ende Drongen”; *Reynaert Prz*: r. 4091.

Droon van Gallarant a) waarschijnlijk samentrekking van **Droon van Mandrion** en **Walraven van Bulion**; e) **Droon van Gallarant**; *Karl Meinet*: r. A252, 3.

Droon van Mandrion a) correspondeert met [Moisan I, 1: DREUES DE MONDIDIER 8] [?]; b) echtgenoot van de oudste dochter van Aimeri de Narbonne – vader van Engelier, Gaudin, Richer en Sanson; e) **Droon van Mandrion** – raadsman van Karll Meynet <Drome, Droons> *Karl Meinet*: r. A229, 22; A235, 39; A240, 42; A242, 34; A249, 47; A283, 6.

Drove Coninginne zie [Droeve Coninginne, die]

Druane zie **Druwane**

Druant vander Roetsebisen e) **Druant vander Roetsebisen** – ridder en heer van Roetsebise; f) zwager [?] van Miraude; g) stal de diadeem van Mariole – vecht tegen Torec, die de diadeem zoekt – verliest, wordt Torecs leenman en verwijst hem naar Miraude <Briade, Bruande, Bruant, Bruants, Druande, Druans, Druant, vander Roetsebisen Druant> *Torec*: r. 83, 1223a, 1495, 1498, 1500, 1505, 1512 / 13, 1515, 1520, 1532, 1534, 1542, 1552, 1555, 1560, 1580, 1585, 1603, 1904.

Drubices zie **Brixes**

Druidein a) [West VR: *Dru(i)dain*] – zie ook **Drauwedoën**; e) **Druidein** – ridder; f) echtgenoot van Ydeine; g) daagt Walewein uit voor een tweekamp aan het hof van koning Bandemagu – wordt verslagen – krijgt van Walewein Ydeine tot echtgenote <Druideine> *Ragisel*: r. 1457, 1893, 1894a, 1945, 1994, 2002, 2009, 2011.

Drundrat zie **Durendale**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Drongelen.kmz

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Bergsche_Maas

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Drongen.kmz

Drusus a) Drusus Germanicus ¹ (1e eeuw n.C.); d) in 14 n.C. door keizer Tiberius naar Germania gestuurd; e) **Drusus** – na Quintilius hertog van Junonia; g) vecht in Grieken in het leger van Tyberius tegen Brutus en Crassus – door Octaviaen naar Junonia gezonden om de moord op Quintilius te wreken <Drususe> *Caesar*: r. 807, 1089, 1243, 1249, 1258, 1260, 1282, 1331.

Druwane a) correspondeert met [Moisan I, 1: AVISE 4]; b) dochter van Hernaut de Moncler – zuster van Ysane – echtgenote van Bueve d'Aigremont – moeder van Maugis d'Aigremont en Vivien de Monbrant; e) **Druwane** – hertogin; f) echtgenote van hertog Bueve van Eggermont – moeder van de tweeling Madelgijs en Vivien – grootmoeder van Aymijn – zuster van Ysane, meester Yverd en de graaf van Monclier; g) kort na de bevalling door de Saracenen van haar tweeling beroofd – belegerd te Eggermont door koning Yvorijn van Mombrant om haar schoondochter Beufloer <Druane, Druwanen> *Madelgijs*: fragm. I, r. 158; fragm. IX, r. 155, [212], 225; e) **Druwane van Eggermont** – hertogin van Eggermont; f) zuster van de graaf van Moncler, meester Jorck en Ysane – echtgenote van hertog Buevijn van Eggermont – moeder van de tweeling Malegijs en Vivien van Eggermont – schoonmoeder van Benfluer – grootmoeder van Aymijn van Eggermont; g) door de Saracenen onder leiding van de graaf van Palerne beroofd van haar pasgeboren tweeling – te Eggermont belegerd en gevangengenomen door koning Yvorijn van Mombrant om Benfluer – bevrijd door Spiet en Vivien c.s. – herenigd met haar man en zoons – na 22 jaar herenigd met Ysane <Druwanen> *Malegijs*: p. 3, 4, 8, 10, 31, 38, 39, 47, 63, 67, 73, 74, 90, 93, 97, 102-104, 108, 115, 131, 132, 155, 157, 202, 249, 280, 281, 313, 316, 317, 323, 329; e) **Druwane** – vermomming van een duivel; g) waarmee Oriande van Rootsefluer wordt bedrogen; *Malegijs*: p. 203.

Druwane van Eggermont zie **Druwane**

Dubias a) or. Dubias – vrijwel zeker dezelfde als Rubras (zie **Rubus**); e) **Dubias** – Sarazijnse koning; g) bondgenoot van koning Brandesier in de strijd voor Angorien; *Valentijn*: cap. 67.

Duche h) lett. hertogdom – het (groot)hertogdom Luxemburg ²; i) **Duche** – oude naam van **Lutzenborch**; *Meluzine*: fol. L4va.

Dudier zie **Disdier 2**

Dueren daelde zie **Durendale**

Duerenda(e)le zie **Durendale**

Dueringen zie **Doringen**

Duesche zie **Dietsche**

Duetscen zie [**Dietsc, dat**]

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Nero_Claudius_Drusus_Germanicus

2. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Luxembourg

Duy(cz)sche zie **Duitsche**

Duyts zie [**Dietsc, dat**]

[Duitsc, dat] n) het Duits – taal – aangezien er geen taalgrens naar het oosten bestond, is het onmogelijk om te zeggen waar het (zuid)oostelijk Middelnederlands overgaat in het Niederdeutsch en het Mitteldeutsch – zie ook [**dat Dietsc**]; o) **Dutsche** – taal van de vertaling; *Joban*: r. 27; o) **Duytz** – taal van de vertaling; *Karl Meinet*: r. A1, 10; o) **Tútsch** – taal van de vertaling; *Ogyer*: r. 4216, 4245.

Duytsch zie [**Dietsc, dat**]

Duitsche n) Duitse, van / uit Duitsland; o) **Duutse** – de taal van de Sassen – gezegd van ‘onze’ taal die meer specifiek wordt aangeduid als “Nederduutze” <Duutzche> *Caesar Prz*: fol. 59r-59v; o) **Duitsche** – afkomstig uit / behorend bij het Duitse rijk <Duyschem, Duytschem, Dutsche> *Karl Meinet*: r. A293, 40, 55; A294, 9, 27; A306, 42; A311, 13; A312, 6; A316, 7, 17; A322, 12; A323, 27, 43; A336, 17; A337, 23; A348, 53; A487, 63; A513, 37; A525, 9, 12; A535, 26, 32; o) [**Duytsche**] <Duytschen> *Meluzine*: fol. L4va; o) [**Tútsche**] – gezegd van woorden / taal <Tútschen, Tútscher> *Ogyer*: r. 24, 4210, 4233, 4270; o) **Duutsce** <Duyczsche> *Parthonopeus*: r. 5336; fragm. T, r. 149.

Duitsche zie [**Dietsc, dat**]

Duytsche zie **Dietsche**

Duytsche, die a) [Moisan I, 1: ALEMANS] – de Duitsers; e) **die Duutsce** – de inwoners van het Duitse Keizerrijk; g) trots op hun keizerrijk – exemplarische zwaardvechters; *Alexander*: boek I, r. 1086; boek VII, r. 1808; e) **Duutsen** alias **die Germanen**; g) wier hoofdstad Trier is <Duutzen, Duutzsen> *Caesar Prz*: fol. 6r, 7v, 20v, 29r, 46r; e) **die Duytschen** – inwoners van het Duitse rijk <Dutschen> *Karl Meinet*: r. A219, 71; A241, 29; A312, 7; e) **die Duytschen** – de onderdanen van keizer Maximiliaen van Duytslant; *Meliadus*: cap. 33-34; e) **Duytsche** – volk; *Meluzine*: fol. Y1va; e) **die Duudsce** – volk <Duutsch[.]> *Ogyer A-D*: r. 254, 324; e) **die Tútschen**; *Ogyer*: r. 2640; e) **Duutsce** – volk; g) deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 5165; e) **die Duytschen** (or. Teutonices); g) aan wie Karel de Grote het land van Alandale als beloning gaf als zij daar wilden blijven; *Turpijn*: IX, r. 46.

Duytschen zie **Duytsche, die**

Duytslant h) [Moisan I, 2: ALEMAI[N]GNE] – het Duitse Keizerrijk c.q. het Heilige Roomse Rijk¹ – ongeveer het huidige Duitsland en het grootste deel van Italië, en waartoe Dirc Potter ook zeker de Noordelijke Nederlanden rekende – zie ook **Almaenge** en [**dat Roomsche Rike**]; i) **Duutslant** – het land van de Duutsen – land van vijf natien <Duutzlant> *Caesar Prz*: fol. 7v, 29v, 35v;

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Holy_roman_empire

i) **Duytslant** – keizerrijk van Maximiliaen met als hoofdstad Keulen – bestuurd door zijn halfbroer, de bastaard Lampatrix, tijdens Maximiliaens pelgrimage naar Jerusalem en gevangenschap op het eiland Stadien – komt uiteindelijk in handen van de Ridder met dat Kruyce, de verloren gewaande zoon van keizer Maximiliaen <Duytslandt> *Meliadus*: Titelpagina, Voorrede, cap. 1-4, 7, 24-26, 33-36, 38-39, 41; o) **Duutssche Lant** – “int Duutssche lant” waar volgens Dirc Potter dankzij heer Nytert van Ruwendael de goeden de juiste liefdesmoraal hebben in tegenstelling tot de Engelsen, de Fransen en de Lombarden; *Minnen loep*: boek II, r. 722; i) **Duytslant** – keizerrijk van keizer Tybas; *Turias*: p. 33.

Duytssce zie [Dietsc, dat]

Duytz zie [Duitsc, dat]

Duyvels Riviere h) or. le Fleuve du deable – vermoedelijk dat deel van de rivier de Jordaan (zie **die Jordane**) waar zij uitmondt in de Dode Zee (zie **die Dode See 1**), die ook wel Mare Diaboli genoemd wordt; i) **Duyvels Riviere** – water waarin Sodoma en Gomorra “versoncken” – gelegen op een halve dagmars van Jherusalem – dichtst bijzijnde gelegenheid om drinkwater te betrekken <Duvels Riviere, Duyvels Rivieren, Duyvels Vloet> *Wrake Vb*: fol. C2v.

Duyvels Vloet zie **Duyvels Riviere**

Ductalas a) mogelijk een contaminatie van ‘duc’ en de in de wereld van de Arturroman voorkomende naam Taulas [West VR: Taulas]; e) **Ductalas** – ridder van koning Artur; *Mouwen*: r. 37, 539.

Düctelas zie **Ductulas**

Ductulas e) **Ductulas** – Grieks ridder, heer van Refine; g) op een toernooi verslagen door Echites van Athenen; *Limborch*: boek IV, r. 528; e) **Düctelas** – Grieks ridder, heer van Resijne; g) verder als boven; *Lymburch*: boek IV, r. 521.

Dulcone, die a) zoals het er staat “[d]ie werde wende ende die dulcone” is het niet zeker of hier het adjectief ‘dolkoen’ bedoeld wordt of dat er sprake is van een volk dat in de buurt van de Wenden gelokaliseerd moet worden; g) **die Dulcone** – bondgenoten van Sornagur; *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 1va, 30.

Dulgas 1 a) [Constans: DOGLAS 2]; e) **Dulgas** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen – broer van Nesdamors; g) met zeer mooi haar (zoals Absaloen) – strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Anglas> *Troyen*: r. 9587, 11342, 11346, 11352, 11362.

Dulgas 2 a) [Constans: DOGLAS 1]; b) vader van Fion; e) **Dulgas**; f) vader van koning Fyoen; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 10629.

Dumaels van Beyeren zie [Nayme van Beyeren]

Dumay van Beyeren zie [Nayme van Beyeren]

Dumanels zie [Nayme van Beyeren]

Dumes a) bedoeld is [Moisan I, 1: DROUN 6] – toegenamd: ‘li vieill, li canut’; b) oom van [Moisan I, 1: GAUTIER(S) 120 DE L’HUM]; d) in de Oxford-versie (r. 2047-2048) van het *Cbanson de Roland* maakt Gualter zich aan Rollant bekend als de neef van de oude en grijze Droün en als de man die Maelgut overwon – de Middelnederlandse vertaler lijkt hier, gelet op de eigennamen, een andere versie gevolgd te hebben; e) **Dumes** – “Ic was die verwan Feragu, / Dumes neve, metten darden.”; *Roelant*: r. 1516.

Dunaymels zie [Nayme van Beyerem]

Dunaimes (van Bavier) zie [Nayme van Beyerem]

Dunay van Bamere zie [Nayme van Beyerem]

Dunay van Beyerem zie [Nayme van Beyerem]

Dunalster j) [West VR: Dunostre] – Dunostre¹ – toponiem ontleend aan de *Roman de Fergus* – bedoeld is Mount Dunnottar,² een in de Noordzee uitstekende rotsformatie met daarop een middeleeuwse burcht, ten zuiden van Aberdeen in Schotland; k) **Dunalster** – kasteel, aan zee gelegen, van de Saraceense tiran Dagayant – bewaakt door drie metalen mannen / robotten <Dunnalster> *Hughe Prz*: p. 27, 28, 36, 42, 45, 47-51.

Dunamel van Bayvier zie [Nayme van Beyerem]

Dunamel von Roynyer zie [Nayme van Beyerem]

Dunamels zie [Nayme van Beyerem]

Dunamels von Ba(y)vier zie [Nayme van Beyerem]

Dunamelss (von Bavier) zie [Nayme van Beyerem]

Dunames zie [Nayme van Beyerem]

Dunas 1 e) **Dunas** – hertog van Teben; f) neef van Pastus; g) legeraanvoerder onder Crassus – strijdt in Grieken in het leger van Brutus en Crassus tegen Tyberius; *Caesar*: r. 577, 667.

Dunas 2 a) or. Damas; b) derde zoon van Ernol; e) **Dunas**; f) zoon van Ernout van Marberoen en Beatrijs – broer van Alijs, Marcioen, Gautier en Supplices; *Parthonopeus*: r. 6496.

Dunauwe(n) zie **Dunouwe, die**

Dunemals zie [Nayme van Beyerem]

Dunengaël zie **Duvengaël**

Dunco a) Divico³; d) leider van een gezantschap van de Helvetii naar Julius Caesar; e) **Dunco**; g) opperbevelhebber van het Ludixie leger toen dat de Romeinse consuls Lucius Cassius en Lucius Piso vernietigend versloeg – door de Lukenars als leider van de ambaciaten naar Cesar gezonden <Duncko> *Caesar Prz*: fol. 13r-14v.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dunnottar_Castle.kmz

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Dunnottar_Castle

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Romeinen_in_België

Dunnalster zie **Dunalster**

Dunouwe, die h) [Moisan I, 2: DINOË] [West PR: Dunoe, Ia] [West VR: Dunoe, (Ia)] – de rivier de Donau, ¹ die in Duitsland ontspringt, door Oostenrijk, Hongarije en Servië naar Roemenië stroomt en daar uitmondt in de Zwarte Zee – al vanaf de dagen van het Romeinse Rijk en ook gedurende de Middeleeuwen dé grensrivier tussen het beschaafde deel van Europa en (de landen van) de barbaren; i) **die Dunouwe** – rivier in Europa – ontspringt in Swaven, heeft veertig toevoerrivieren, mondt via een delta uit in de Narvisee <Donouwen, Dunouwen> *Alexander*: boek VII, r. 1407, 1417, 1425, 1427, 1454, 1468, 1516; i) **die Dunouwe** – zowel de (grens)rivier als het land in de directe nabijheid ervan <Dunouwen> *Ferguut*: r. 1286, 2006, 2194; i) **die Dunauwe** – grensrivier; *Flandrijs*: r. 111; i) **die Denouwe** – grensrivier – in het oosten van Karels rijk; *Karel*: r. 70; i) **die Denouwe** – geschikt voor de verdrinkingsdood; *Limborch*: boek I, r. 1322; boek IV, r. 105; i) **die Dinouwe** – verder als boven; *Limborch Frg*: H49, r. 331; i) **die Dunauwe** – verder als boven <Dünauwe> *Lymburch*: boek I, r. 1310; boek IV, r. 98; i) **die Dunouwe**; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 116; i) **die Dunouwe**; *Lorreinen O*: r. 2640; i) **der Dunauwen** – waar Gautier zijn paard Ferroen verovert; *Ogyer*: r. 1089; i) **die Dunouwe** – rivier in Europa – ontspringt in Swaven, heeft wel veertig zijrivieren <Dunouwen> *Troyen*: r. 28978, 28988, 28996, 28998, 29022, 29036, 29084.

Duran h) Fr. Duron, Sp. Duron; i) **Duran** – koninkrijk dat belaagd wordt door de koning van Madian, reden waarom de alleenstaande koningin de hulp van de Ridder met dat Kruyce inroept – later koninkrijk van Geoffroy (van den Berge) met wie zij huwt; *Meliadus*: cap. 18-21.

Durant e) **Durant** – Saraceen; g) legeraanvoerder – vecht tweekamp met Florent en geeft zich aan hem over – geeft zijn leger als vrijgeleide aan Florent als deze uit het Saraceense kamp vertrekt; *Florent*: kol. 1a, r. 7; kol. 1b, r. 8, 17; kol. 2a, r. 11, 27.

Duras h) [Moisan I, 2: DURAS] – Durazzo, ² het huidige Durrës, ³ zeehaven aan de Adriatische Zee in Albanië – mogelijk hetzelfde als **Epidanie**; i) **Duras** – stamslot van Matacas; *Florimont*: r. 39.

Durbrices zie **Brixes**

Durdune(n) zie [**Dordoene, die**]

Durenda(e)l zie **Durendale**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Danube>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Durazzo>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Durrës.kmz

Durendale j) [Moisan I, 1: DURENDAL(S)] – Durendale,¹ het zwaard van Roland dat volgens het *Chanson de Roland* de tand van apostel Petrus, bloed van de heilige Basilius, haar van de heilige Dyonisius, en (een deel van) het (doods)hemd van de moedermaagd Maria bevatte – volgens het *Chanson d'Aspremont* oorspronkelijk Dyrumdali geheten (zie ook **Roncevale**) en in bezit van de Saraceense koningszoon Aumes (zie **Emont**), op wie Roland het samen met de hoorn Olifant en het paard Veillantif veroverde bij een actie om Karel de Grote te redden – volgens *Galien Rethoré* zoals gedrukt voor Anthoine Vérard, Parijs 1500, waren de “hoge namen” van God erin gegraveerd – volgens de *Karlamagnús saga* gesmeed door de legendarische smid Wieland;

k) **Durendale** – waarmee Antquintine verwond wordt <Dure[ndale]> *Aspremont*: fol. 1ra, 5; [2ra, 7]; k) **Drundrat** – beroemd zwaard; *Eneide*: r. 5731; k) **Durendael** – zwaard van Roelant – door Maeldegijts gestolen nadat deze zich met behulp van zijn toverkunst uit Karels gevangenschap had bevrijd; *Heemskinderen*: p. 153, 169, 170; k) **Durendart** – zwaard van Roland – het beste zwaard ter wereld – bevat relieken van sente Joris en sente Basilius – door Karll Meynet veroverd op Bremunt <Durendar, Durendarde> *Karl Meinet*: r. A81, 29, 41; A82, 50; A83, 1, 16, 46, 49, 54; A85, 11; A87, 18, 38; A91, 25, 30, 51; A92, 14, 36; A103, 22; A119, 41; A134, 64, 67; A136, 32, 34, 38, 40, 43, 50; A137, 24; A138, 47; A150, 44; A152, 23, 37, 44; A183, 42; A189, 53; A192, 8; A193, 12, 20, 43, 49; A195, 39; A202, 53; A203, 26, 53; A204, 4, 5, 24; A208, 69; A269, 29; A273, 39; A274, 25, 31; A276, 20, 31, 55; A278, 13; A279, 23, 40, 44; A303, 59; A304, 4; A308, 11; A357, 28; A364, 31, 44; A365, 13; A366, 14; A372, 8; A414, 65; A415, 7, 30, 50; A416, 21, 38, 47; A418, 50; A419, 18, 43; A420, 3, 15, 31; A421, 6; A422, 13; A423, 55, 57, 60; A454, 57; A459, 21; A502, 50; k) **Durendart** – zwaard van Rolant <Durendal, Durendale> *Reinolt*: r. 10192, 10195, 10225, 10340, 10368, 11789, 11836, 11838; k) **Durendale** – zwaard van Roelant; *Renout*: r. 1697, 1759, 1791; k) **Duerendale** – zwaard van Roelant <Duerendaele, Dueren daelde, Dueren dale> *Roelant*: r. 92, 197, 261, 280, 874, 1703, 1742, 1752, 1769.

Durendart zie **Durendale**

Durensteyn e) **Durensteyn** – ridder – baron en raadsman van Karll Meynet; f) zoon van Ammeriche <Durenteyn> *Karl Meinet*: r. A251, 61; A254, 62; A255, 3, 10, 27, 56; A256, 11, 33; A257, 3, 8, 26, 31; A283, 61; A284, 3.

Dures j) or. le chateau de Durres, gelegen aan de rivier de Maas in Champagne;

k) **Dures** – kasteel aan de rivier de Meuze in Champaignen; *Meluzine*: fol. X5vb.

Duringen zie **Doringen**

Duryng(h)en zie **Doringen**

1. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Durandal>

Duringin zie **Doringen**

Duriolle h) or. d'Oriole – mogelijk Orihuela ¹ [Graesse: Orcelis] ² aan de rivier de Segura ³ in Murcia, Spanje (zie **Ariole**) of or. Sornecole c.q. Furnecole, d.i. Hornachuelos in Andalusië, Spanje (zie **Furiolle**); i) **Duriolle** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Partbonopeus*: r. [3794].

Dur(c)ken zie **Turcken, die**

Dusch(e) zie [Dietsc, dat]

Dutsche zie [Dietsc, dat]

Dutsche zie **Duitsche**

Dutsche zie [Duitsc, dat]

Dutschen zie **Duytsche, die**

Duudsce zie **Duytsche, die**

Duutse zie **Duitsche**

Duutsen zie **Duytsche, die**

Duutsce zie **Duitsche**

Duutsce zie **Duytsche, die**

Duutsch(e) zie [Dietsc, dat]

[**Duutsche**] zie **Duytsche, die**

Duutssche Lant zie **Duytslant**

Duutse zie [Dietsc, dat]

Duutslant zie **Duytslant**

Duutzche zie [Dietsc, dat]

Duutzche zie **Duitsche**

Duutzen zie **Duytsche, die**

Duutzlant zie **Duytslant**

Duutzsen zie **Duytsche, die**

Duvel, die a) soortnaam die soms als eigennaam gebruikt wordt voor de gevallen engel **Lucifer** en diens satellieten, meestal aangeduid met de taboenaam 'die viant' – duivels met een eigennaam zijn: **Balkar, Barlebaen, Belial, Belsebuc, Bleccas, Brudemor, Burgifer, Jucker/Nicker, Judas, Lucifer, Mascheroen, Modicac, Noioen, Putafar, Ramas, Sanalle, Sathanas, Snellaert, Toerlebacke, Tortelblisse, Tueterquaet** alsook de afgoden **Apollo, Jupiter 2, Tervogant** verder de met een duivel geassocieerde personen als **Charon, Malaproen, Moriaen, Robrecht die Duvel, Tarcacius en Vulcanus** en duivelse plaats(nam)en als **Donkerdale, Helre Broeck en Mortuwale**; d) in de middeleeuwse literatuur is de duivel, voor wie in Gods ogen geen

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Orihuela.kmz

2. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&native=no=75>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Segura>

genade gold, de aartsvijand van de mens, voor wie dankzij de moedermaagd Maria wél genade gold, reden waarom de duivel in Maria een nóg grotere vijand ziet dan in Jezus, en hij alles in het werk stelt om een wig te drijven tussen de mens en zijn Schepper met de bedoeling diens ziel na zijn dood mee te sleuren naar de Hel (zie **die Helle**), een onderaardse anti-Hemel, die volgens Jan van Ruusbroecs *Vanden kerstenen gbelove* na het Laatste Oordeel van boven afgedekt zal worden als een pot waar men vlees in stooft, waarna alle veroordeelden en hun beulen voor eeuwig verdoemd zullen zijn en aan intense foltering en zullen worden onderworpen – de kracht van de duivel werd gebroken door de Kruisdood van Jezus van Nazareth op Goede Vrijdag, die op Paaszaterdag de poort van de Hel openbrak en de zielen van het Oude Testament verlost; e) **die Duvel**; *passim*.

Duvelant h) correspondeert met [West PR: Roevant] [West VR: Roëlent, var. Ro(u)velent] – mogelijk verband met [West VR: Duvel(I)ine], d.i. Dublin ¹ in Ierland;
i) **Duvelant** – met hof van koning Artur; *Ragisel*: fragm. Ac, r. 839.

Duvels Riviere zie **Duyvels Riviere**

Duvengael e) **Duvengael** – Tafelronde-ridder; g) gaat mee Spangen bevrijden <Dunengael> *Mouwen*: r. 2912; e) **Duvengael** – ridder, in dienst van koning Artur; *Walewein*: r. 40.

Duway h) [Moisan I, 2: DOUAI] – Dowaaï ² / Douai ³ aan de rivier de Scarpe ⁴ in Frans-Vlaanderen, Frankrijk – gedurende de Middeleeuwen behorend tot Vlaanderen; i) **Duway** – stad in Vlaanderen – vormde met Rijsel en Orchy het vroegere koninkrijk Lillefoort; *Helias Prz*: p. 1, 3; i) **Duwa** – in tegenstelling tot Krieken Pit wél bekend bij koning Nobel; *Reynaerts Hst*: r. 2644.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dublin.kmz
2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Douai>
3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Douai.kmz
4. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Scarpe>